ALp 2828
Larch.

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

This paper was mailed
Thursday, December 14, 1989.

Nepriklausoma Lietuva

ALp LK/2828

• LITHUANIE INDEPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY •

Nr. 50 (49–ieji metai) • GRUODŽIO– DECEMBER 14 d. • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS • 7722 GEORGE St., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. • Tel.: 366–6220 • 50 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

h.n.

NESULAIKOMA LAISVĖJIMO BANGA UŽLIEJA VISĄ EUROPĄ

Tiktai moderniausiųjų susižinojimo įtaisų dėka įmanoma sekti nebeužtvenkiamo potvynio apimtimi ir greičiu vykstančią istorinių įvykių raidą Europoje. Atsilieka nuo jos net žymiausieji pasaulio dienraščiai. Kas vakar dar atrodė tiktai tolima, ir net abejotina galimybė - šiandien yra jau įvykęs faktas. Raudonoji imperija, įgyvendinta kartuvėmis, kulkomis ir durtuvais, ir valdyta kalėjimais, melu ir baime, žlunga. Žlunga prieš išsigandusių vergvaldžių ir džiūgaujančių išsilaisvinusių milijonų akis Markso ir Engelso siūlytos neįmanomos proletariato diktatūros pamėklė, žlunga su ja kartu ir melaginga, socializmo vardu pavadinta, Stalino ir jo pasekėjų bandyta įgyvendinti visų amžių baisiausioji vergų imperija.

Tasai nuostabą ir džiaugsmą sukeliantis potvynis palietė ir Lietuvą. Iš tiesų potvynio pirmojo prasilaužimo pirmieji ženklai pasirodė po dešimtmetį trukusio Lenkijos išsivadavimo iš komunistinės kontrolės, kaip tiktai beveik tuo pačiu metu Armėnijoje, Estijoje, Lietuvoje ir Latvijoje.

Š.m. gruodžio 7 d. Lietuvos Aukščiausioji Taryba 243 balsais prieš 1, susilaikius 39-iems, nutarė panaikinti komunistų partijos monopolį. Iš konstitucijos išbrauktas šeštasis punktas, kuris suteikia komunistų partijai pirmenybę visose srityse: politinėje, švietimo ir kultūros, socialinėje, ekonominėje ir kt. Tą pačią dieną ir Estijos Komunistų partijos Centrinis komitetas pasielgė taip pat. Po kelių dienų Latvija pasekė Lietuvos ir Estijos pavyzdžiu. Pastarosiose respublikose netrukus tasai nutarimas bus patvirtintas ir tų valstybių Aukščiausiųjų tarybų.

Lietuvos žingsnis buvo toks pirmasai Sovietijoje. Nors Gorbačiov'as dėlei tokio žingsnio buvo neigiamai pasisakęs ir Lietuvą įspėjęs, Lietuvos vadovai ir deputatai to įspėjimo nepaisė ir neišsigando.

Komunistų partijos monopolio kiek anksčiau atsisakė jau Lenkija, po jos Vengrija ir visai neseniai Čekoslovakija ir Rytų Vokietija, o gruodžio 11 d. naujasai Bulgarijos Komunistų partijos vadas Peter Mladenov, tik dieną anksčiau pakeitęs 35-rius metus Bulgariją valdžiusį negailestingo diktatoriaus kumščiu Todor'ą Živkov'ą, ne tiktai atsisakė politinės galios monopolio, bet paskelbė kitų metų gegužės mėnesį laisvus rinkimus. Tuose rinkimuose jau dalyvaus ir kitos politinės partijos, su kurių atstovais Mladenov[illegible] jau tariasi.

Bulgarijos sostinėje įvykusių didžiulių manifestacijų metu minia buvo tarsi apstulbusi: taip staigiai buvo išsipildžiusi netikėčiausioji ir ilgai lauktoji svajonė. Bulgarijos posūkį demokratijon reikia laikyti tikrai lemtingu, nes valstybė iki šiol buvo pati ištikimiausia Maskvos ir rusiškojo komunizmo pasekėja. Pasirodo, žmonėse panslavizmo idėja buvo seniai nužudyta Kremliaus statytinių ir visų pavergtųjų nepakenčiamos saugumo policijos nuolatinio teroro.

Nuostabiausia, kad net patsai Gorbačiov'as skubotai sušauktame specialiame Centrinio Komiteto posėdyje š.m. gruodžio 9 d. prasitarė, kad ir Sovietų Sąjunga galinti ateityje panaikainti konstitucinį šeštąjį nuostatą, kuriuo garantuojama komunistų partijai pirmaujanti rolė valstybėje.

Panašų reikalavimą paskelbė ir Sacharov'as su savo demokratinės santvarkos šalininkais, kviesdamas Sovietų Sąjungos gyventojus 2-jų valandų simboliškam streikui. Streikas tačiau tik dalinai tepavyko, nes žmonės apie jį nebuvo painformuoti, o Gorbačiov'as, skubiai, gruodžio 10 d. susauktame Tarybos suvažiavime, jau ir pats Sacharov'o projekto nepalaikė, o siūlė šešto straipsnio klausimą atidėti vėlesniam laikui, gi šiuo metu diskutuoti opesnį ekonominių reformų reikalą. Dauguma delegatų palaikė Gorbačiov'ą ir nubalsavo priimti jo pasiūlymą.

Toks šio svarbaus nutarimo atidėliojimas gali Gorbačiov'ui, ko gero, kainuoti daugiau, negu jis pats pramato: jis gali atsidurti įvykių užnugaryje ir vieton juos vairavęs, gali tapti jų nešamas. Sovietų Sąjungoje ima labai aiškiai išryškėti du frontai: reikalaujantys demokratijos ir reikalaujantys griežto įsikišimo ir stabdžių. Girdisi Sovietijoje jau ir visiškai atviras rusų nacionalistų reikalavimas nesunaikinti "Didžiosios Rusijos", labai primenančios raudonojo "didžioreicho" viziją.

Tuo tarpu Europoje pasikeitimai veja pasikeitimus. Rytų Vokietijoje, į vos spėjusio apšilti, Egon Krentz'o kėdę atsisėdo naujas žmogus: advokatas, gynęs disidentus ir reformų sąjūdžio aktyvistus, Gregor Gysi. Naujasai Komunistų partijos vadas, 41 metų ir, kaip rašo WASHINGTON POST reporteris M. Fisher, žydų tautybės, tačiau nepraktikuojąs tos religijos, savo įžanginėje kalboje pabrėžė, kad Rytų Vokietijos Komunistų partija nemananti valdyti viena, bet tapsianti partija tarpe kitų partijų. Ir kitų metų gegužės mėnesio rinkimuose Komunistų partija esą varžysis dėl balsų su kitomis partijomis.

Paminėtina šioje vietoje lygiai tokiu pat greičiu plintanti suvienytos Vokietijos idėja, apie kurią yra teigiamai pasisakęs Federalinės Vokietijos kancleris Helmut Kohl ir gruodžio 9 d. ją principaliai palaikė Vakarų Europos vadai, nors ir pabrėždami, kad tasai susijungimas vyktų palaipsniui ir neskubant.

Atrodo, kad visai kitaip galvoja patys vokiečiai. Iki šiol buvo platinama nuomonė, jog dėl suvienytos Vokietijos didžiausią balsą turi patys Rytų Vokietijos piliečiai vokiečiai, tikintis, kad šie norės išlaikyti vadinamąją socialistinę Vokietiją. Bet beveik 70 nuošimčių Rytų ir virš 70 nuošimčių Vakarų Vokietijos vokiečių, pagal vėliausius apklausinėjimus, nori suvienytos vienos Vokietijos. Ir, kaip iš paskutinės milžiniškos demonstracijos Leipcige galima buvo spėti, tokio susivienijimo nori dabar. Atrodo, tiktai Rytų Vokietijos ištikimi komunistai ir jų baugštūs vadai, kartu su kai kuriais Europos ir Amerikos sluoksniais, dėl susijungimo turi priešišką nuomonę: vieni jos bijo, kiti nelabai pageidauja, o dar kiti norėtų ir toliau vokiečius bausti, laikydami juos dirbtinai padalintus. Betgi įvykių greitis ir jų linkmė leidžia spėti, kad Vokietijos susivienijimas yra nebe už kalnų ir, ko gero, įvyks daug greičiau, negu kas to tikėjosi arba troško.

Čekoslovakijoje komunistinis režimas jau priėjo liepto galą: respublikos prezidentas Gustav Husak, seno sukirpimo komunistas ir klusnus Maskvos tarnas, tarnavęs jai ištikimai nuo 1975 metų, pristatė naują vyriausybę ir pats atsistatydino. Naujoje vyriausybėje, kurią sudaro 21 asmuo, tėra 10 komunistų ir jie visi, išskyrus naująjį premjerą Marian Calfa ir generolą gynybos ministerį, užima mažesnės reikšmės ministerijas.

Sudarytoji laikinoji vyriausybė valdys Čekoslovakiją iki kitų metų gegužės mėnesio laisvų rinkimų. Po rinkimų Čekoslovakija taps tikra demokratine respublika. Į atsistatydinusio prezidento Husak vietą, kol kas iš siūlomų kandidatų aiškus favoritas yra pakartotinai komunsitų kalėjime kalėjęs rašytojas dramaturgas Vaclav Havel. Minimas taip pat ir Prahos Pavasario pradininkas Aleksandras Dubček'as. Sprendžiant iš nuolatinių minios šauksmų HAVEL NA HRADNA! (Havelį į pilį!) naujuoju prezidentu taps ir bus patalpintas pilin, prezidento būstinėn, rašytojas Havel'is. Kol kas dar nenutarta, ar prezidentą rinks parlamentas (kuriame sėdi senojo režimo sukimšti beveik vieni komunistai) ar visi valstybės gyventojai. Atrodo, dar neaišku ar netikro parlamento atstovai komunistai yra tiek išgąsdinti, kad balsuos taip, kaip nori tauta, ar, ko gero, bandys išrinkti kokį sau palankesnį puskomunistį. Viena aišku, sprendimo ilgai laukti neteks: Prahoje ir visoje Čekoslovakijoje dabar karščiau, negu kadaise 1963 m. Prahos Pavasario metu, ir komunsitinė žiema tirpsta greičiau už minios kojų mindomą pirmąjį sniegą.

GORBAČIOV'O GRASINIMAS ATSISTATYDINTI IR PABALTIJO VALSTYBIŲ NUTARIMAI IR RINKIMAI

AP žinių agentūra praneša, kad Komunistų partijos Centrinio komiteto uždaro posėdžio metu, gruodžio 10 d., Gorbačiov'as grasino atsistatydinsiąs jeigu visi 250 komiteto narių pritarsią jį kritikavusiems. Vienas to komiteto narių, prigrasinęs jo pavardės neskelbti, AP reporteriui pranešė, kad Gorbačiov'as grasinęs pasitraukti iš pareigų, kai Kemerevo srities partijos vadas Aleksandras Melnikov'as Gorbačiov'ą apkaltino lankstymusi prieš imperialistus ir maldavimą popiežiaus palaiminimo. Gorbačiov'as taip įtūžęs, kad prašęs visų komiteto narių pasisakymo, ar jie pritaria tokiems kaltinimams. Komitetas tuojau pat pasisakė už Gorbačiov'ą, o Melnikov'as jo atsiprašė.

Kitą dieną skubos keliu sušauktame specialiame Liaudies Deputatų kongrese Gorbačiov'ui pasiūlius, kaip minėta, buvo atidėtas šeštojo konstitucijos straipsnio svarstymas. Šalia ekonominių klausimų jame buvo svarstomos Sovietų Sąjungos komunistų partijos problemos. Svarbiausia jų - Komunistų partijos pirmumo išlaikymas ir pavojai jo netekti. O tam didžiausią pavojų sudaro Lietuvoje priimtasai nutarimas šeštąjį straipsnį iš Lietuvos respublikos konstitucijos išbraukti. Lietuvą pasekė ir Estija, ir Latvija. Be to, vietiniuose rinkimuose Latvijoje ir Estijoje, dar ne galutiniais duomenimis, laimėjo pertvarkos šalininkai. Latviai rinko 24,500, o Estija 900 atstovų į miestų ir rajonų vadovybes.

Gorbačiov'as taip pat atkreipė komunistų vadų dėmesį į tai, kad Europoje Komunistų partijų vadai prarado savo vadovaujančias vietas todėl, kad nesugebėjo įvykiams užbėgti už akių ir įvykdyti būtinas reformas, kol nevėlu. Iš Gorbačiov'o laikysenos 6-tojo konstitucijos straipsnio atžvilgiu aišku, kad ir jis daro tą pačią klaidą.

Sekant Maskvoje vykstantį Liaudies Deputatų kongresą, artimiausiu laiku lauktini šie įvykiai Pabaltijo valstybėse: Latvijoje ir Estijoje respublikos Aukščiausiųjų Tarybų nutarimai, o Lietuvoje š.m. gruodžio mėn. įvykstantis Komunistų partijos suvažiavimas, siekiąs įsteigti nuo Maskvos nepriklausomą Lietuvos Komunistų partiją, kuri pripažintų daugpartinę demokratinę santvarką. Tai būtų didelis žingsnis nepriklausomybės link. Maskva dėl to jau kelis

/ nukelta į 2 psl...../

****

Atitaisytinos korektūros klaidos praeitame "LN" nr: Turėjo būti: "Komunistinės vyriausybės bandymas apgauti čekus ir slovakus, sudarant neva tai naują vyriausybę, kurion priimti ir penki ne komunistų partijai priklausą asmenys, nepavyko". Ir: "Nesunku atspeti,kad Maskvos tankų nebeparemiamas komunistinis režimas..." /Red./.

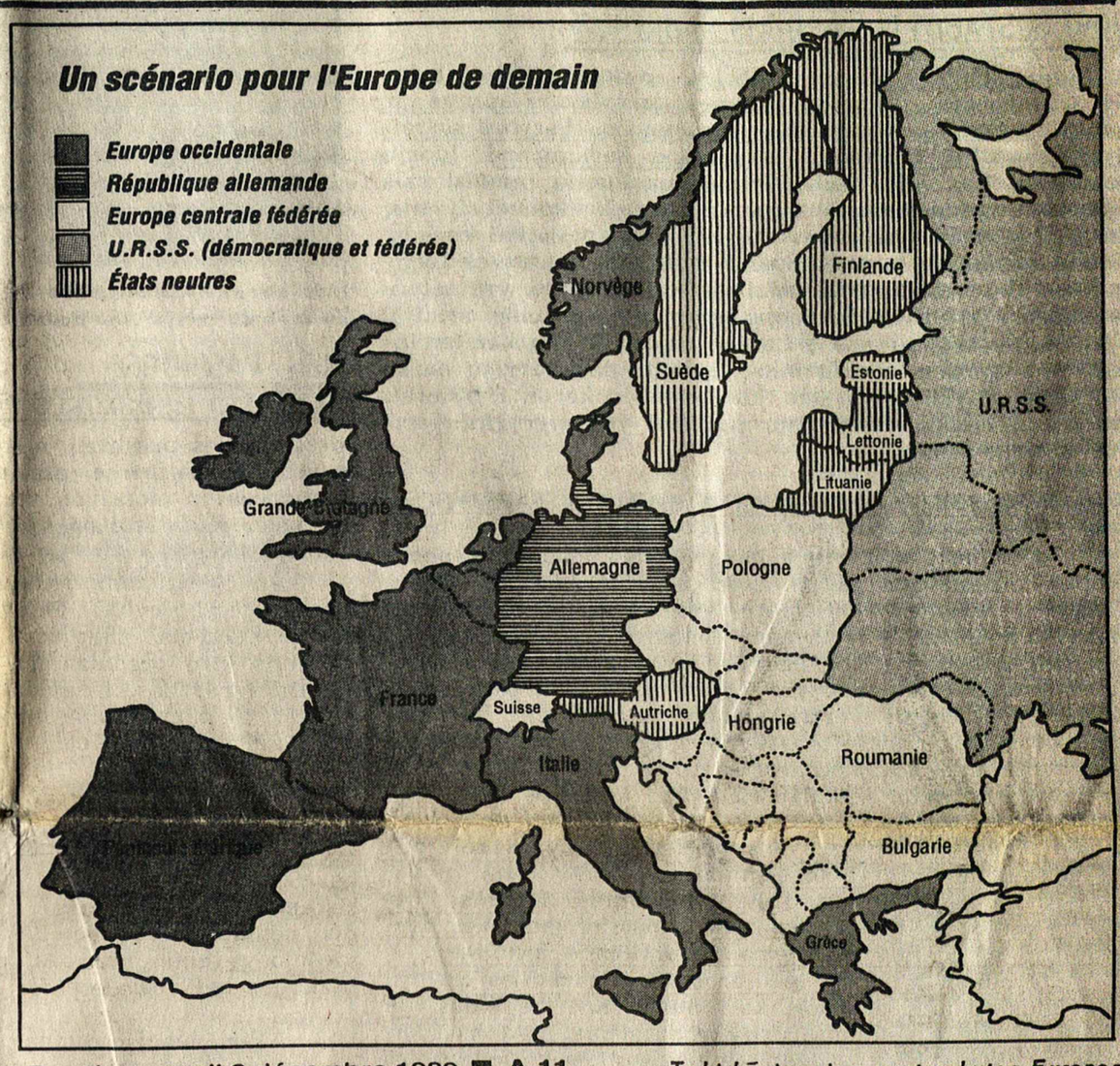

Le Devoir, samedi 9 décembre 1989 ■ A-11

Tokį būsimosios, pertvarkytos Europos žemėlapio projektą atspausdino Montrealio dienraštis LE DEVOIR gruodžio mėn.9 d.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS-"NL" SPAUDOS BENDROVĖ
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366–6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independant Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q. H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje – $ 22.00
Rėmėjo – $ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

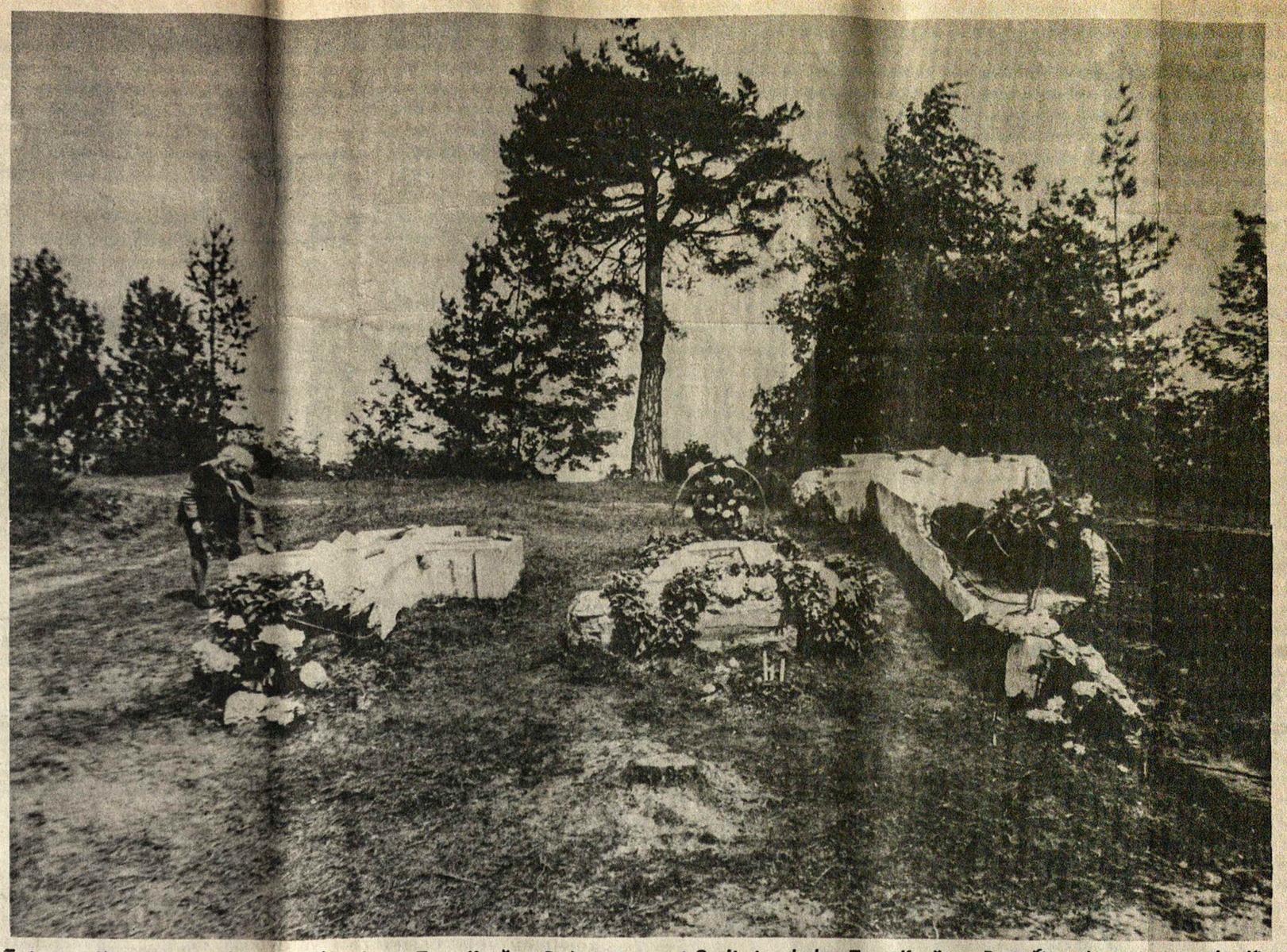

Taip atrodė nugriauti, užkasti ir vėl atkasti Trys Kryžiai. Dabar atstatyti Gedimino kalne Trys Kryžiai. Prie šių atkastųjų senų kryžių žmonės dar vis ateina padėti gėlių. *Nuotr. Andriaus Andriulevičiaus*

NORI SUSTABDYTI KARINIUS ŠAUKIMUS

SĄJŪDŽIO VIII-oji SESIJA, įvykusi spalio mėn. 24 d., svarstė jaunuolių karinės tarnybos klausimą ir nutarė prašyti Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos sustabdyti jaunuolių šaukimą į okupacinę kariuomenę. Įdomu pastebėti, kad SĄJŪDŽIO Seimo rezoliucija remiasi tais pačiais argumentais ir tarptautinėmis konvencijomis, kurių pagrindu ir Lietuvos Laisvės Lyga paskelbė karinių bilietų grąžinimo akciją. Spalio mėn. 22 d. Laisvės Lyga ir Jaunalietuviai surengė mitingą Kalnų parke, protestuojant prieš Lietuvos jaunuolių ėmimą į tarybinę armiją. Taip pat įvyko eitynės į Lenino rajono karinį komisariatą bei piketas prie centrinio jaunuolių paskirstymo punkto. Grąžinta 26 prirašymo liudijimai ir kariniai bilietai. Antano Terlecko tvirtinimu, ligi šiol yra sugrąžinta arti 900 karinių bilietų

SĄJŪDŽIO SEIMO REZOLIUCIJA KARINĖS TARNYBOS KLAUSIMU

1940 metais Lietuva buvo TSRS okupuota ir aneksuota. Tokią išvadą padarė Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos komisija 1939 metų Vokietijos-TSRS sutarties pasekmėms tirti. Šios išvados Lietuvoje niekas oficialiai nepaneigė. Ženevos Konvencijos, kurią 1945 metais TSRS ratifikavo, 51-ame paragrafe tvirtinama, kad okupuojanti valstybė negali versti globojamus asmenis tarnauti ginkluotosiose ar pagalbinėse pajėgose. Remdamiesi šiuo dokumentu ir vadovaudamiesi Lietuvos TSR Konstitucijos **70-tuoju straipsniu**, reikalaujame, kad Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba:

1. Sustabdytų TSRS gynybos ministro įsakymą dėl jaunuolių šaukimo į tarybinę armiją;
2. Sustabdytų Lietuvos TSR Baudžiamojo Kodekso **74-to straipsnio** vykdymą, numatantį teisminį jaunuolių persekiojimą už atsisakymą tarnauti tarybinėje armijoje;
3. Uždraustų milicijai be prokuroro sankcijos paimti jaunuolius ir juos perduoti kariškiams. Kol šie klausimai bus sprendžiami, siūlome priimti nutarimą, kad nuo karinės prievolės būtų atleisti tie jaunuoliai, kurie pareikš norą dirbti pagal sutartį Lietuvos TSR milicijos padaliniuose, sanitarais invalidų ir vaikų namuose, medicininėse įstaigose. /LIC/

TEISIAMI LIETUVIAI UŽ ATSISAKYMĄ TARNAUTI RUSŲ KARIUOMENĖJE

Paskutinėmis žiniomis, apie 1.300 lietuvių yra iki dabar atsisakę nuo karo tarnybos Raudonojoje Armijoje. Karinis komisariatas reikalauja iškelti bylas 14-kai atsisakiusiųjų.

Jau 18 bylų yra iškelta. Teismui perduotos S. Bulotos, E. Rurgio, R. Stanavičiaus ir Žilvino Razmino bylos. Ž. Razminas yra Laisvės Lygos Šaulių skyriaus narys.

Faktai rodo, kad Raudonojon Armijon patekę lietuviai tampa ypatingomis neapykantos aukomis. Š.m. lapkričio mėn. 17 d., Vilniaus geležinkelio stotyje pora tūkstančių žmonių sutiko karstą lietuvio kareivio Jauniaus Pikūno. Jis buvo gimęs 1961 m., paimtas į Raudonąją Armiją iš Panevėžio.

Yra sudaroma komisija tirti jo žuvimo aplinkybes.

/.....atkelta iš 1 psl./

kartus grasino. 1990 m. vasario 24 d. Lietuvoje įvyks rinkimai į Respublikos Aukščiausiąją Tarybą. Sąjūdžio remiami kandidatai tikisi laimėti rinkimus, užimdami bent tris ketvirtadalius vietų Taryboje.

BAISI MASINĖ ŽMOGŽUDYSTĖ MONTREALYJE

Visą Montrealį, Québec'ą, Kanadą ir pasaulį sukrėtė žinia apie š.m. gruodžio mėn. įvykusią masinę 14 moterų žmogžudystę Montrealio universiteto École Polytechnique patalpose paskutiniųjų popietės paskaitų metu. Visos nužudytosios, išskyrus vieną, buvo Polytechnikos instituto studentės. Visas jas nušovė, išskyrus vieną, kurią žmogžudys nudūrė peiliu, buvęs studentas Marc Lépine, 25 metų amžiaus. Jo tėvas buvo Maroko prancūzas, o motina, su juo persiskyrusi, kvebekietė. Visos nužudytosios buvo labai geros studentės, studijavusios inžineriją.

Žmogžudys nužudė 14 ir sužeidė lengviau ir sunkiau dar 15 studenčių ir studentų, ir po to pats nusišovė. Paliktame laiške M. Lepine rašo apie savo neapykantą moterims, nes jos esą sugadinusios septynerius paskutiniuosius jo gyvenimo metus ir prideda dar apie 30 moterų sąrašą, žinomų šios provincijos moterų veikėjų. Manoma, kad tai irgi savotiškas aukų sąrašas...

Policija ir psichologai kol kas nieko tikro apie žudynių priežastį nepaskelbė. Manoma, kad jis norėjęs įstoti į minėtąjį institutą.

Už devynias aukas buvo atlaikytos kardinolo Gregoire sukrečiančios laidotuvių pamaldos Notre Dame bazilikoje. Pamaldose dalyvavo gen.gubernatorė Mme Sauvé, min.pirm.Mulroney su žmona, provincijos premjeras Bourassa su žmona, miesto meras Doré ir daugelis aukštų pareigūnų bei įvairių universitetų atstovų. Kitos 5 nužudytosios buvo palaidotos atskirai, tiktai šeimos ir artimųjų lydimos savo parapijų kapinėse.

Šiurpus įvykis plačiai komentuojamas. Nuolat pasigirsta balsų, klausiančių, kodėl taip galėjo atsitikti Montrealyje, kuris esąs toks taikus miestas. Atsakymų randama visokių. Vertėtų klausiantiems prisiminti separatistų siautėjimo metu išsprogdintas bombas, kurios nužudė ir sužeidė nekaltus žmones, daužomus langus, padeginėjamas krautuves ir įmones, kurios drįso palikti angliškuosius užrašus ir, labiausiai - žmogžudį separatistą Paul Rose, pasmaugusį Quebec'o ministerį, o dabar dėstantį kolegijoje ir žygiuojantį demonstracijų pirmose eilėse šalia studentų, lyg būtų koks herojus. Griežčiau keltinas ir ginklų kontrolės klausimas.

2 psl.

MES PASIRUOŠĘ

SĄJŪDŽIO RINKIMINĖS PLATFORMOS PROJEKTAS

1. Prieš pusantrų metų Sąjūdis tapo naujo politinio gyvenimo Lietuvoje pradininku. Intelektualinė sąjūdiečių iniciatyva ir moralinis tautos palaikymas per labai trumpą laiką leido išplisti VIEŠUMO, DEMOKRATIJOS IR SUVERENUNO siekiams po visą Lietuvą.

Po Steigiamojo suvažiavimo įvairiausiose gyvenimo srityse ėmė veikti Sąjūdžio programa ir rezoliucijos. Buvo atkurtas Lietuvos tautinis olimpinis komitetas, daugelis kitų organizacijų, ėmė formuotis nepriklausomos politinės partijos. Į Sąjūdžio veiklą įsijungė pažangūs LKP nariai. Ekonominio savarankiškumo programa žengė sparčiais žingsniais į priekį.

2. Politinė Sąjūdžio platforma nuolatos evoliucionuoja. Nenunykstantis jos taikinys - Lietuvos valstybės atkūrimas. Tačiau, vykdydamas valstybės atkūrimo politiką, Sąjūdis laikosi pozicijos, jog ne kiekviena valstybinė sistema sąlygoja krašto ir tautos pažangą. Todėl Sąjūdis nenuilstamai ugdo ir propaguoja tik demokratines viešojo gyvenimo formas, palaiko tik demokratines organizacijas bei visuomeninės minties tendencijas.

3. Per labai trumpą laiką Lietuva neatpažįstamai pasikeitė. Kraštas ėmė gyventi dvasiškai nebepriklausomą nuo "centro" gyvenimą, leisti savarankiškus įstatymus, ėmėsi iniciatyvų perorganizuoti Lietuvos santykius su TSRS. Visa tai sudaro naują politinę realybę, kuri turi aiškią vystymosi tendenciją.

Vykstantys procesai veda į neišvengiamą Lietuvos Respublikos atkūrimą. Tai jau ne vien Sąjūdžio kelias. Tai Naujosios Lietuvos kelias.

Visi nenorintys arba nesugebantys pripažinti naujų politinių realijų stovi vakar dienos pozicijose ir gina vakar dieną. Tai taip pat gali būti savarankiškos jėgos, tačiau jų vystymosi kelias veda į šalikeles ir atsilikimą. Dar daugiau: dažnai jis veda į žūtį.

4. Eidami į naujus rinkimus, puikiai regime nemenkus ateities darbus. Bet prieš atliekant tuos darbus, reikia peržengti ne vieną aukštą barjerą. Mums reikia iš pagrindų pakeisti ir atsisakyti:

Ideologijoje: mistifikuoto "tarybinio socializmo" modelio.

Politikoje: Komunistų partijos vadovavimo visoms visuomeninio gyvenimo sritims; pereiti prie tautai atstovaujančių organų valdžios.

Ekonomikoje: kolonijinio ūkio pančių ir pereiti prie savarankiškos ekonomikos, kurios didžiausias turtas - -iniciatyvūs ir atsakingi žmonės.

5. Matant šią perspektyvą ir šiuos darbus, galima drąsiai žengti į naujus rinkimus. Visos problemos, kurios laukia mūsų po rinkimų, gali būti sprendžiamos tik atsirėmus į radikalius pokyčius ideologijoje, politikoje, ekonomikoje.

/Toks projektas buvo atspausdintas Sąjūdžio leidžiamajame laikraštyje "RESPUBLIKA", Nr.17, 1989 m. lapkričio mėn.11 d.Red./.

KANADOS PARLAMENTO BIULETENYJE ŠI ŽINIA:

* * *

Mr. Jesse Flis (Parkdale-High Park): Mr. Speaker, my supplementary is for the Right Hon.Prime Minister and again pertains to his visit to the Soviet Union.

Canada has never recognized the anexation of the Baltic States by the Soviet Union. Prior to his visit with President Gorbachev, the Prime Minister indicated that the matter would be brought up in the normal course of his visit.

Did the Prime Minister raise the future of the Baltic States with the President of the Soviet Union, and did he receive any assurance that the Soviet Union will allow Lithuania, Latvia and Estonia to hold free elections without any outside interference from Moscow?

Right Hon.Joe Clark (Secretary of State for External Affairs): Mr. Speaker, during my meetings with Mr.Shevardnadze, I raised that question very directly. I indicated the position that successive Canadian governments have taken with regard to our refusal to accept the de jure status of the Baltic States in the Soviet Union.

I also made it clear that we were watching very closely, both governments were, Parliament was and Canadians of origin of the Baltic States, the attitude of the Soviet government toward developments in those regions, and that we would be particularly concerned if there were to be anything resembling a "crackdown" was the word I used. Mr. Shevardnadze replied categorically saying there would be no crackdown. I found it interesting that not only did he say that the foreign ministry was intending none but he was specific to say that the police were intending none, the army was intending none. I think that is a significant statement and a very helpful development in response to the issue being raised directly by Canada at those meetings in Moscow. 6262/ November 2, 1989.

****

****

LIETUVOS ŽURNALISTŲ SĄJUNGA, atsikūrusi kaip savarankiška ir kūrybinė organizacija ir laikanti save Lietuvos respublikos metų Žurnalistų Sąjungos tradicijų natūralia paveldėtoja, nutarė 1990 metų BIRŽELIO pabaigoje - LIEPOS pradžioje sušaukti pasaulio lietuvių žurnalistų FORUMĄ. Jis turėtų vykti VILNIUJE, vienu metu su garsiąja Lietuvos Dainų ir Šokių Švente.

Lietuvos Žurnalistų Sąjunga Forumo svečiams apmokėtų 12-14 dienų pilną išlaikymą bei kitas išlaidas.

Prašoma atsiųsti savo pasiūlymus, pageidavimus. Juos išanalizavus, bus suplanuota FORUMO dienotvarkė.

Ragina kuo greičiau atsiliepti, kad susitikimas būtų kaip galima įdomesnis ir turiningesnis.

LŽS pirmininkas yra Domas ŠNIUKAS.

Telefonai Vilniuje: 611790, 619709, 222227, 613723

****

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 500,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: *"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvybei išeivijoje!"*

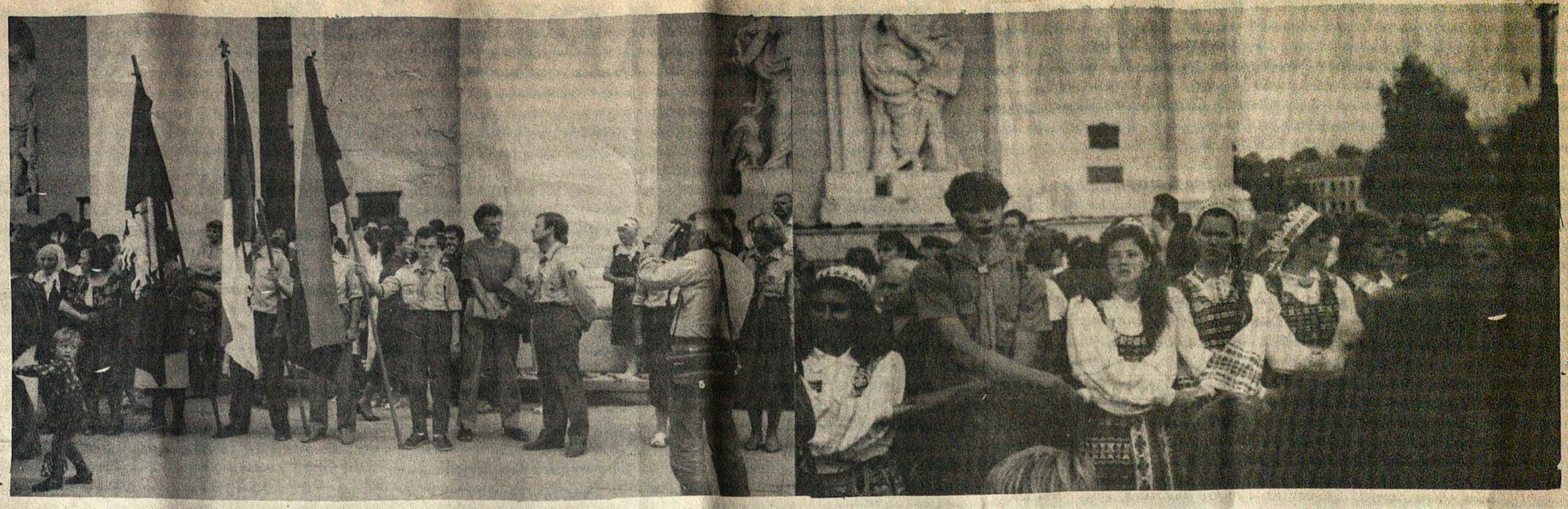

LIETUVOJE ATSIKŪRĘ SKAUTAI VILNIUJE

PRANEŠA ELTA

DERWINSKI KREIPĖSI Į JAV PREZIDENTĄ LIETUVOS REIKALAIS

Edward J. Derwinski, Veteranų reikalų vedėjas, 1989 m. lapkričio 27 dieną painformavo VLIKO pirmininką dr. K Bobelį, kad jis praėjusią savaitę turėjo pasimatymą su prezidentu Bush'u.

Lapkričio 4 d. vedėjas Derwinski VLIKO Seime pasakė kalbą ir turėjo progos asmeniškai išsikalbėti su okupuotos Lietuvos organizacijų atstovais Antanu Terlecku, Viktoru Petkum, Antanu Buraču, Jonu Mugevičium ir kitais Seimo dalyviais apie Lietuvos laisvinimo reikalus. VLIKAS vedėjui Derwinski'ui pateikė naujausią informaciją apie įvykius okupuotoje Lietuvoje ir bendras Lietuvos ir laisvojo pasaulio lietuvių pastangas atstatyti Lietuvos nepriklausomybę.

Pasimatymo su prezidentų Bush'u metu vedėjas Derwinski įteikė prezidentui turimą medžiagą, ir prašė, kad Pabaltijo valstybių klausimas būtų iškeltas prezidento Bush'o ir Gorbačiov'o pasimatymo metu. Prezidentas padėkojo už suteiktą informacinę medžiagą ir pabrėžė, kad jam Pabaltijo valstybių reikalai yra labai svarbūs Rytų Europoje vykstančių permainų kontekste.

Dr. K. Bobelis padėkojo Veteranų reikalų vedėjui Derwinski už jo jau daugelį metų rodomą didelį palankumą lietuviams.

VLIKO PIRMININKAS PANEIGIA "PRAVDOS" KALTINIMĄ

1989 m. rugsėjo 13 d. "Pravda" buvo paskelbusi straipsnį š.m. rugpjūčio 6 d. Gotlando saloje, Švedijoje, paskelbtą ten dalyvavusių okupuotos Lietuvos ir laisvojo pasaulio veikėjų komunikatą. Komunikatas ten perspausdintas netaisyklinga anglų kalba, o paskutinis sakinys apie visų lietuvių aukščiausią tikslą, paliktas lietuviškai. Straipsnyje puolamas Justas Paleckis, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio atstovai, ir dr. Kazys Bobelis, už tokio komunikato pasirašymą. Ypatingai kaltinamas dr. K. Bobelis, kad jis sufalsifikavęs komunikatą anglų kalba.

VLKIO pirmininkas dr. Kazys Bobelis pareiškia, kad Gotlando saloje buvo bendrai pasirašytas okupuotos Lietuvos bei išeivijos organizacijų veikėjų ir Lietuvos komunistų partijos ideologijos skyriaus vedėjo Justo Paleckio komunikatas lietuvių kalba. Jokio oficialaus vertimo į bet kokią kitą kalbą nebuvo ir niekas to komunikato kita kalba nepasirašė. Todėl visi kaltinimai VLIKO pirmininkui, kad jis sufalsifikavęs komunikatą anglų kalba, neatitinka tikrenybės. Komunikatą greičiausiai sufalsifikavo pati "Pravda".

KA REIŠKIA OKUPACINĖS KARIUOMENĖS ĮSAKYMAS

PABALTIJO RAUDONOSIOS VĖLIAVOS ORDINO KARINĖS APYGARDOS KARIUOMENĖS VADO ĮSAKYMAS NR. 108:

1989 m. rugsėjo 19 d. Ryga

Dėl operatyvinės grupės sudarymo liaudies deputatų rinkimų į Pabaltijo respublikų ir Kaliningrado srities vietines Tarybas rengimui bei vykdymui organizuoti ir vadovauti.

Ryšium su liaudies deputatų rinkimų į Pabaltijo respublikų vietines Tarybas paskyrimu

ĮSAKAU:

Sudaryti apygardos politinėje valdyboje šią operatyvinę grupę:

Nuo apygardos politinės valdybos gen.majoras V.Sarafanov'as- grupės vyresnysis, pulk.E.Vicenec'as - grupės vyresniojo pavaduotojas, papulkininkis S. Aleksandrov'as, pulkininkas J.Rožnov'as, papulkininkis L. Rimko, maj.R.Rebazė;

nuo Pabaltijo karinės apygardos organizacinės mobilizacinės valdybos–

pirmojo rango kaptitonas G. Bessonov'as, nuo ryšių valdybos - papulkininkis A. Melnikov'as, nuo Pabaltijo karinės apygardos štabo kariuomenės tarnybos skyriausmaj. V. Troickij, nuo Pabaltijo karinės apygardos automobilių tarnybos - papulkininkis J. Lysenko, nuo apygardos užnugario valdybos - pulk.V. Subotin'as, pulk. S. Ivanov'as, nuo junginių ir dalių politinių organų- pulk.N.Ševčenko, pulk.V.Cymbal'as, pulk.V.Kutrovskij, pulk.A.Černenko, pulk.V.Teimer'is, pulk.K.Golubev'as,pulk.N.Redko, papulk. V.Chovralev'as.

Komisijai pavesti: rengti pasiūlymus, operatyviai spręsti organizacinius politinius klausimus,parengti ir įvykdyti organizacines, masines politines priemones liaudies deputatų rinkimų į Pabaltijo respublikų ir Kaliningrado srities vietines Tarybas įstatymų nustatytais terminais;

užmegzti ir palaikyti dalykiškus kontaktus su vietiniais partiniais ir tarybiniais organais, kad būtų užtikrintas tarybinės armijos karių, darbininkų ir tarnautojų bei jų šeimų narių dalyvavimas vietinių organų rengiamojoje rinkiminėje kampanijoje; organizuoti liaudies deputatų rinkimų įstatymų nagrinėjimą visų kategorijų tarybinės armijos kariams, darbininkams ir tarnautojams, naudojant visas masinio politinio darbo formas; vadovauti rinkimų vykdymui balsavimo dienomis ir pateikti tarybinės armijos ir karinio jūrų laivyno vyriausiajai politinei valdybai informaciją apie balsavimo eigą ir rezultatus.

Apygardos kariuomenės vadas gen.pulk. F.Kuzmin'as, laikinai einantis apygardos štabo viršininko pareigas gen. maj.A.Korkiško.

40-sios Š. AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS

40-sios Jubiliejinės Š. Amerikos Lietuvių Sporto Žaidynės įvyks 1990 m. gegužės 25, 26 ir 27 dienomis, (penktadienį, šeštadienį ir sekmadienį), Bostone, Mass. Visuotinio ŠALFASS-gos suvažiavimo ir ŠALFASS-gos Centro Valdybos pavedimu, Žaidynes vykdo Bostono LSK Grandis. Žaidynės Bostone vykdomos pirmą kartą.

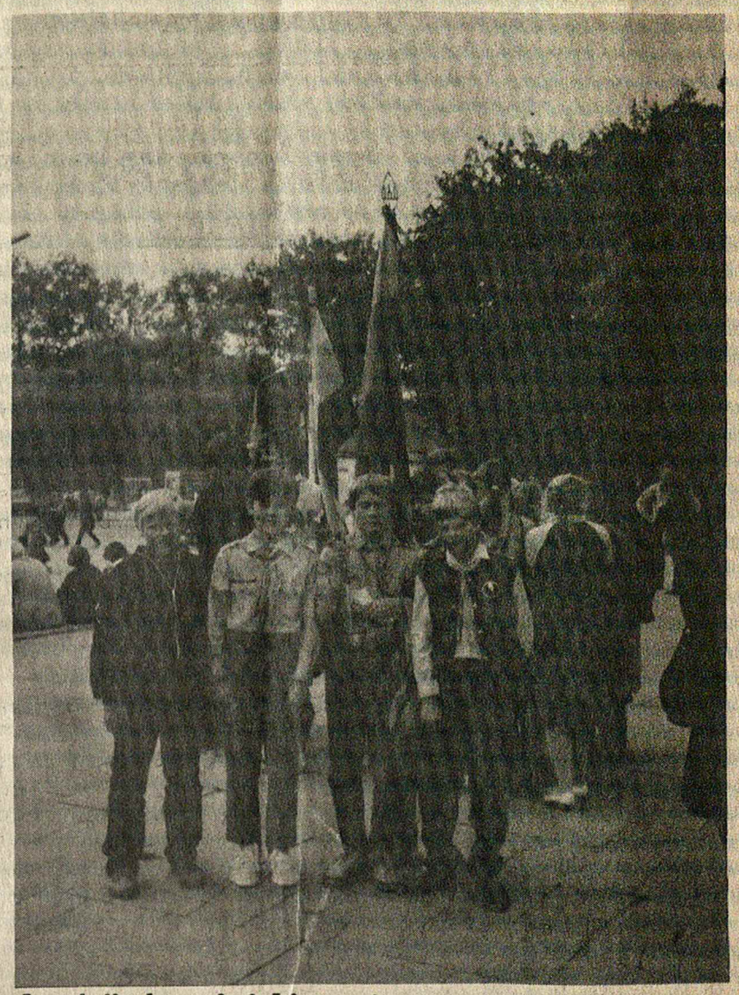

Jaunieji skautukai Lietuvoje

Žaidynių programoje - 1990 m. ŠALFASS-gos krepšinio, tinklinio, ledo ritulio, šachmatų, kėgliavimo, raketbolo, stalo teniso ir plaukimo piemenybės. Plaukime vyks kartu ir Š. A. pabaltiečių pirmenybės. Yra planuojama į žaidynių programą įtraukti ir lauko tenisą, jei bus gautas ŠALFASS-gos teniso komiteto pritarimas.

Bostone yra buriavimo entuziastų, pageidaujančių pravesti buriavimo varžybas, jei atsirastų norinčių dalyvauti.

Ši programa yra dar tik provizorinė. Pasibaigus preliminarinei registracijai, bus nustatyta galutinė žaidynių programa, įtraukiant tik tas sporto šakas, kurioms bus parodytas pakankamas susidomėjimas.

Smulkesnės informacijos pranešamos visiems ŠALFASS-gos klubams. Sporto klubams nepriklausą individai ir ŠALFASS-goje neregistruoti vienetai, suinteresuoti dalyvauti žaidynėse, prašomi kreiptis į žaidynių vykdytojus, šiuo adresu: Mr. Vytautas Eikinas, 1 Fawn Circle, Randolph, MA 02368. Telefonas: (617)- 961-3523.

Ypatingai prašome atsiliepti buriuotojus, kadangi buriavimas iki šiol nėra įtrauktas į ŠALFASS-gos varžybinę programą ir buriuotojų adresų kaip ir neturime.

ŠALFASS-gos CENTRO VALDYBA

KAIP GALIMA IŠNIEKINTI HIMNĄ?

Viktoras Gerulaitis, Lietuvos kompozitorių sąjungos sekretorius

Vėliavą galima išniekinti ją draskant, tėpliojant, deginant, pagaliau nuplėšiant ir sutrypiant.

O kaip išniekinti himną? Jo nesudeginsi, neištepliosi nesutrypsi... Ir vis tik jis - Lietuvos himnas - - buvo barbariškai išniekintas lapkričio 7 d. Lenino aikštėje, girdint (tikiuosi) LTSR Vyriausybei, visos Respublikos akivaizdoje. Tai padarė tą dieną militaristiniam paradui akompanavęs karinis orkestras. Profesonaliai ir darniai sugrojęs TSRS himną (taip įrodęs puikų menini-techninį lygį), jis tuoj pat nemuzikaliai, neprofesionaliai, lyg tyčia išsiderinęs, iki absurdo suprimityvinęs partitūrą, ne tuo tempu ir t.t., ir pan., lyg prasčiausias provicijos orkestrėlis, pūtinėjo Lietuvos himną. Kiekvienam muzikantui aišku, kad tokio lygio orkestras taip šlykščiai groti be blogos valios negali. Naivu būtų aiškintis repeticijų stoka, neįveikiamais techniniais sunkumais, gaidų neturėjimu ir pan. Nebuvo tai ir atsitiktinumas (atsitiktinai gali suklysti vienas kitas muzikantas, vienam kitam takte). Kas buvo? **Himno išniekinimas.** Viešas, akiplėšiškas, grubus.

Kas už tai atsakys? Vadovai, toleravę militaristiškąjį paradą, karinė vadovybė, orkestro dirigentas, muzikantėliai? **Kas?**

Mūsų tikslas parduoti pigiau, negu kitos krautuvės.

Importo - eksporto bendrovė ENCHANTÉ INC. maloniai praneša, kad yra atidariusi savo parduodamų europietinės sistemos video aparatų ir kitų reikmenų taisymo ir naujų dalių skyrių VILNIUJE. Bendrovė užtikrina parūpinimą visų dalių su vienerių metų garantija.

Skyriui vadovauja **Vidimantas Kėkštas,** VILNIAUS SPORTO RŪMŲ pramoginių renginių vyriausias garso režisierius.

Taip pat savo krautuvėje turime:

SONY, PANASONIC, HITACHI, SHARP, PHILLIPS, FISHER, AKAI, SANSUI, TOSHIBA, FUSI, NEC, GRUNDIG, SIEMENS, SANYO, J.V.C., I.T.T.

Will this equipment work if I move away from Canada?

U.S.S.R.

EUROPE

110/220 VOLTS

AFRICA

$ PHONE

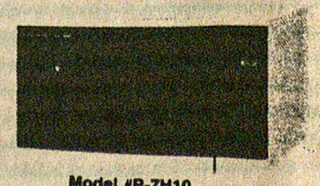

SHARP PRODCUTS FOR SHARP MINDS!

It does if you buy from us !!!

ENCHANTE IMPORTERS EXPORTERS

110/220 V • MULTI-SYSTEM • T/V • VIDEO • AUDIO • APPLIANCES • CRYSTAL & CHINA

2938 Dundas St W.
(Just west of Keele St.)
769-0631

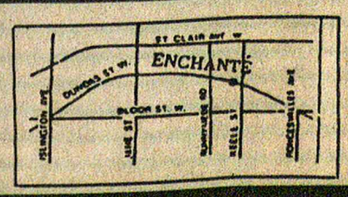

KULTŪRINIS PUSLAPIS

Romualdas Lankauskas

GYVAČIŲ AUGINTOJAS

Žmogus pražilusiais plaukais ir giliai įkritusiomis akimis išlipo iš traukinio. Jis išlipo po ilgos kelionės, nuvažiavęs keletą tūkstančių kilometrų, ir dabar vėl buvo tame krašte, kuriame gimė ir augo.

Jo šnervės virpėjo. Jis kvėpavo greitai ir nelygiai, drebėdamas iš susijaudinimo, nors žinojo, kad jaudintis jam pavojinga, bet negalėjo susivaldyti, negalėjo būti ramus, ir liesi jo rankų pirštai keistai judėjo, o ašaros plūdo į akis. Pagaliau, kiek susitvardęs, pražilęs žmogus kilstelėjo nuo žemės nedidelį lagaminėlį ir žengė saulės apsemtą, kupiną triukšmo ir nerimo miestą, tokį keistą, nesuvokiamą ir didelį, tviskantį langų stiklais ir paauksuotais bokštais, tokį seną ir naują, nes viskas atrodė kaip anksčiau, bet miestas buvo nebe tas; kiekviena gatvė, kiekvienas praeivio veidas bylojo, kad Vilnius kitoks, negu tada, kai žmogus pirmą kartą pamatė jį, atvežęs dukterį pas daktarą. Tai buvo prieš penkiolika metų, prieš didžiąją jo kelionę į šiaurę gyvuliniame traukiny. Jis kirto mišką taigoje, kasė anglį šachtose, o paskui, jau paleistas iš tenai, atsidūrė visai kitame krašte ir tapo gyvačių augintoju.

Tenai, toje saloje, namai stovėjo ant polių ežere (reikėjo saugotis gyvačių); kasdien tekdavo labai švariai nusiplauti, nes gyvatės, vos užuodusios prakaito kvapą, puldavo žmogų; keletas neatsargių prižiūrėtojų atsisveikino su gyvenimu, bet jam sekėsi išvengti mirties; pinigų jis uždirbdavo nemažai, šerdamas gyvates ir imdamas iš jų nuodus, reikalingus kažkokiems vaistams gaminti. (Naktį, patekėjus mėnuliui, jis paleidžia saloje baltas peles ir stebi, kaip išalkusios gyvatės pradeda savo puotą, rydamos besiblaškančius gyvūnėlius. O rytą nelieka nė vienos pelės. Bet gyvatės visai nebaisios; jis pripranta prie jų ir dažnai net pagalvoja, kad nuodinga gyvatė nėra bjauresnė už kaimyną, kuris jį įskundė).

Erzinantis maisto kvapas jį sustabdė prie valgyklos. Alkis staigiai suspaudė skrandį; burnoje rinkosi seilės. Dabar jis prisivalgys iki soties.

- Duokite užkandžių, sriubos ir mėsos. Aš daug valgysiu, - tarė padavėjai, pastatęs šalia stalo savo lagaminą. - O gal turit blynų?

- Ne, blynų neturim.

- Gaila. Taip jų norėjau.

Jis laukė žiūrėdamas į valgančius. Jis girdėjo ant stalo metamų kapeikų skambčiojimą ir galvojo apie savo pinigus, kuriuos užsidirbo, augindamas gyvates: "Ką aš pirksiu? Ką veiksiu su jais? Juk nebeturiu nei žmonos, nei vaiko. Nieko nebeturiu. O gal nereikėjo man čia atvažiuoti? Gal turėjau būti tenai, toje saloje, arba taigoje, kur praslinko penkiolika šaltų metų? Nė giminių nebeturiu. Bet aš noriu pamatyti tą bažnyčią, o paskui važiuosiu į kaimą, į tėviškę. "

Padavėja atnešė karštų kopūstų. Gyvačių augintojas valgė juos, užsikąsdamas juoda rugine duona, ir jam vieną akimirką pasivaideno, kad jis namie, savo troboje, o už lango klevas ir toliau pamiškėj, pageltę tankūs kviečiai, kuriuos jam reikia kirsti.

Karčiai nusišypsojęs, jis pagalvojo: "Juk nėra tų kviečių. Už lango automobiliai ir benzino tvaikas. Ką aš čia dabar paistau?"

Žmogus pajuto, kad nebenori valgyti, beveik pasišlykštėjęs pastūmė kopūstų lėkštę, pasišaukė padavėją, sumokėjo už viską ir greit išėjo į gatvę.

"Pamatysiu tą bažnyčią, - galvojo jis. - Būtinai ją surasiu. Sako, gražesnės visoj Lietuvoj nėra."

Nuo triukšmo jam gėlė ausis. Saulė svilino. Ėjo ir ėjo žmonės pro šalį, skubėjo su savo dideliais ir menkais reikalais, o įkaitę miesto mūrai dvelkė kažkokiu priešiškumu. Jis klaidžiojo po miestą. Vakaras dar buvo toli. Jis neskubėjo. Bet nuovargis smelkėsi į kojas, ir kartais labai imdavo noras išsitiesti medžio šešėlyje.

Bažnyčia išniro prieš akis lyg raudonų plytų stebuklas pasirodęs virdurdienį tarp žalių liepų. Visi namai šalia jos atrodė pilki ir prasti. Ir gyvačių augintojas nusprendė kad ji tkrai labai graži, kad iki šiol jis tokios nebuvo nė sapne regėjęs. Jo akys nušvito; šitų pavargusių akių žvilgsnis dabar buvo šiltas ir geras. Jis stovėjo, kaip sena aptrupėjusi statula. Saulė kaitino jo pliką galvą. Svaigiai kvepėjo žydinčios liepos. (Sodely, po klevu, tenai tėviškėje, stovėjo keturi žaliai dažyti aviliai; tada bitės dūzgė visą vasarą. bet tai buvo seniai, prieš penkiolika šaltų ilgų metų).

Jis žengė prie bažnyčios, kuri stūksojo čia pat, tik už keliolikos žingsnių, su smailiais gotikiniais bokšteliais, pabučiavo jos įšilusį mūrą ir išgirdo juoką: pro šalį praėjo dvi merginos; jos atigręžė, dar kartą nusijuokė. Dabar jis sumišo ir prisiminė, kad yra gyvačių augintojas. Ne, buvo. Jau nebegrįš tenai. Niekada. Baltoj mėnesienoj gyvatės ris peles; atrodys, kad naktį iškrito sniegas; jo lova namely ant polių bus tuščia.

Jis nebegrįš.

Žmogus greitai žingsniavo į autobusų stotį; į tėviškę, tuojau pat į tėviškę.

Kviečius jau reikia kirsti; dalgis kabo ant berželio šakos. Rytą jį išplaks, ir žmona atneš į lauką lauknešėlį su virtomis bulvėmis ir rūgusiu pienu.

"Ne, dar anksti pjauti kviečius, - pagalvojo jis.- Dar liepos nenužydėjo".

Benzino kvapas. Motorų burzgesys. Žmonės stoviniavo prie dulkinų autobusų. Ir nė vieno pažįstamo! Jis įlipo, atsisėdo prie lango ir apžvelgė žmonių veidus - suprakaitavusius, įdegusius saulėje ir visai svetimus. Priekyje sėdinti išpampusi moteris rijo iš karto dvi ledų porcijas; ledai tirpdami varvėjo ant jos pilvo. Kažkas kalbėjo apie pinigus ir automobilius.

Jam pasidarė negera, bet, autobusui pajudėjus, pūstelėjo vėjelis, ir šleiktštulys pamažu praėjo, nors dar ilgai jį kamavo nemalonus jausmas, kuris pranyko tiktai toli už miesto, kai jis pamatė pievoj besiganančius dailius arklius ir prisiminė, kaip, būdamas jaunas, eidavo naktigonėn.

- Tai buvo prieš tūkstantį metų, - pusbalsiu tarė jis.

- Ką jūs pasakėt? - paklausė nustebusi konduktorė.

- Aš ? Nežinau. - Jis vėl pažvelgė pro langą.

- Jums jau reikia išlipti.

- Kodėl?

- Jūsų bilietas iki šios stotelės.

- Gerai, - nuolankiai atsakė jis ir išlipo.

Krautuvėj prie kelio vyrai tiesiai iš butelių gėrė degtinę.

- Tokiam karšty degtinę... - priekaištingai prabilo jis, sustojęs prie alum aplaistyto prekystalio.

- Eik tu š...- riktelėjo vyras, kurio veidu tekėjo prakaitas, viena jo ausis buvo nudrėskta ir kraujavo.

Gyvačių augintojas paprašė limonado: jį kankino baisus troškulys. Limonado nebuvo. Jis prisiminė, kad už kalvelės, dauboj, teka upeliūkštis, ir išėjo iš krautuvės, vis galvodamas, ar tas upeliūkštis dar neišdžiūvo. Vanduo tikrai sruvo daubos dugne siaurute vaga. O, koks gardus tas vanduo! Žmogus panardino į jį lūpas ir veidą. Jis buvo nepasotinamas. Jis gėre ir gėre.

Saulė nepastebimai ritosi žemyn artėdama prie aštrių eglių viršūnių; šešėliai ilgėjo. Laukuose mykė kolūkio karvės. Sutikti žmonės jo nepažino. "Gerai, - pamanė jis. - Juk nežinočiau, ką jiems sakyti".

Miške buvo tylu, taip tylu, kada šautuvo šūvis būtų nuaidėjęs lyg perkūno trenksmas. Krūmuose sučirškė strazdas. Žmogus krūptelėjo ir ūmai suvokė: tėviškė jau labai arti, - belieka nusileisti į daubą, užkopti į kalvelę, ir tada pasirodys šiaudais dengta troba, tvartas, klėtis, klevas, obelys ir aviliai. Štai jie! Štai!

Nebuvo nei trobos, nei avilių. Ant akmeninių pamatų vešliai augo usnys, varnalėšos ir šalpusniai. Bet obelys tebežaliavo, - senos, apdraskytomis šakomis, aplipusios nokstančiais obuoliais. Žydėjo jazminai. Kaip jie išliko? Net keista...

Jis sustojo ir nuleido galvą, o kai vėl ją pakėlė, smaugiamas susijaudinimo, ant kitos kalvelės pamatė kaimyno sodybą; namas buvo naujas, neseniai nudažytas. Kieme blizgėjo automobilis.

"Mano trobos rąstai buvo geri,- pagalvojo jis. - O jis visada man pavydėjo..."

Greit sutems. Jis pačiupinėjo kišenėj degtukus ir su baisia neapykanta pažvelgė į naują kaimyno namą. Languose įsižiebė šviesos.

Jis lūkuriavo, drybsodamas jazminų šešėlyje. Degtukų dėžutė jau gulėjo saujoje, kietai suspausta tarp virpančių pirštų, sudrėkusi nuo prakaito. Kvepėjo žolė. Suspindo žvaigždės. Per jį šokinėjo didžiuliai žali žiogai.

Dar teks palaukti keletą valandų, kol jie sumigs. Žmogus pakilo, ketindamas vėl pažvelgti į kaimyno sodybą, ir tada ūmai suprato, kad niekada nepadarys to, ką neseniai buvo sumanęs, nors ir labai norėtų. Jis nusviedė į tirštėjančią tamsą degtukų dėžutę (būtų jos nebesuradęs) ir nusigręžė namo. Nereikia jo matyti. Ne!

Parkritęs ant drėgnos kvepiančios žolės, jis įsikibo pirštais į minkštą žemę ir tyliai sudejavo; paskui apsivertė ant nugaros. Žvaigždės labai ryškiai žibėjo danguje, skleisdamos tolimą paslaptingą šviesą, ir dabar, jau truputį nurimęs, ilgai žvelgė į jas, lyg užburtas magiško jų spindėjimo, ir jam atrodė, kad kartu su visa žeme tyliai skrieja neaprėpiamose visatos platybėse, neseniai išvengęs sudužimo.

Todėl buvo kažkam, be galo dideliam ir galingam, už tai dėkingas.

****

NUOSTABIOJI ISPANIJA

V. A. Jonynas

(Turisto akimis)

5.

* * *

Riedant per Asturiją, vėliau Galiciją, dėmesį patraukia vienas keistas ūkinis pastatas. Keturkampis sandėliukas, riogsąs ant keturių pastolių. Dėbsto jis kartais kaip koks sarkofagas net šalia visai naujai pastatytų namų. Vadina juos žmones "horeos" ir statomos klėtelės ant piliorių todėl, kad tuo apsisaugoma nuo lauko pelių. O laikomi juose kukurūzai.

Viena mintis ima vis labiau stuksenti į sąmonę pravažiavus šiuos kelis Ispanijos regijonus. Būtent, kad naujai statomų namų išorėje aiškiai atpažįstama senovinių pastatų įtaka. Atseit, lengvai įžvelgiamas tautinis stilius. Vėliau La Coruña uoste mums rodys, kaip moderniuose pastatuose atsispindi langų išplanavimo, galerijų verandų proporcijos. Prisimenu a.a. architektą Jurgį Okunį, kažkada planavusį gyvenamuosius namus atistatysimai Lietuvai. Kaip jam būtų tas ispanų bruožas patikęs!

Pagaliau privažiuojam tą "žemės galą" - iškyšulį La Coruña uoste, kur kėpso švyturys dar iš romėnų laikų. Apskuręs žmogelis varinėja pulkelį avių, kurioms tikrai nėra ką graužti. Patekę trumpam į užsikimšusį kelią, išsukam į autostradą, kad greičiau pasiektumėm Santiago de Compostela.

Pasirodo, kad to miesto grožybes mums turės aprodyt nebe mūsų Pedro, bet vietinis gidas. Tą privilegiją jie išsikovoję ir nemano atiduoti.

Ir iš tiesų, sekančios dienos rytą prisistato toks seniokas, panašus į dail. A. Tamošaitį, ir vedasi mus į katedros aikštę. Buvo sekmadienis, pilna žmonių; besisukiodami po navas, patekom į kažkokias sudėtingas, bet man neįprastas pamaldas, su procesijom po bažnyčią. Eisenos priešaky ejo kažkoks aukštas dignitorius, paskui jį, matyt, Santiago ordino generolai su tokiomis keistomis kepuraitėmis ir dar dievai žino kas. Bet, vedantis tą būrį, giedojo nepaprastai gražiai. Vis dėlto grigorijaniškas giedojimas įspūdingas.

Mums gidas ilgėliau kalbėjo apie bažnyčios portalo skulptūrinį darbą, vieno žmogaus, akmens kalėjo, ištiso gyvenimo kūrinį. Bažnyčios viduj, prie piliorių, yra stovylėlė, vaizduojanti tą skulptorių - Maestro Mateo. Esama gražios tradicijos mieste: žmonės paliečia savo kakta tos stovylėlės kaktą, išreikšdami savo pagarbą tam dievdirbiui.

Yra bažnyčioje ir kita, šiuokart medinė skulptūra, kurią žmonės veržiasi paliesti. Tai sėdinčio Šv. Jokūbo stovyla. Žmonės rangosi siaurais mediniais laiptais, kad paliestų jo rūbą už altoriaus. Įdomiausi gido aiškinimai buvo apie tai, kaip maldininkai suguldavo katedroj naktį, nešvarūs ir pervargę, ir kaip tekdavo tą šventovę vėdinti paryčiais. Nežinau, at tai turi ką bendro su milžinišku smilkytuvu - "Botafumeiro", bet apie jį irgi užsimenama. Reikėdavo šešių vyrų pagalbos įsupti tą smilkytuvą, nuleistą nuo lubų, kad jis lėktu skutamu skridimu per sėdinčiųjų galvas. Bet tai buvo daroma vien iškilmingomis progomis. Paskutinį kartą, kai Jomas Paulius II lankėsi Santiago de Compostela mieste. Matėm vaizdajuostę. Įspūdinga ir nė kiek nekomiška.

Santiago de Compostela yra vadinamas Vakarų Jeruzale ir tai tretysis savo svarba maldininkų miestas po Jeruzalės ir Romos. Nežiūrint, kad kelias buvo sunkus ir pavojingas, kad maldininkus užpuldinėdavo pakeliui plėšikai (pasirodo jų "gengei" priklausęs ir garsusis prancūzų poetas François Villon), tų maldininkų būdavę iki 2 milijonų per metus. Įdomu, kad laiko būvyje Šventojo Jokūbo figūra pasidalino į dvi asmenybes. Vienur jis vaizduojamas su kelionės lazda, kitur jau su kardu rankoje, kapojąs nusikaltėlius. Mat kažkam susisapnavęs jis ant balto žirgo, kapojąs galvas it kopūstus.

Kažkur esu skaitęs, kad Santiago de Compostela būtina pamatyti lyjant ar išlijus, kai didžiuliai granito luitai, sudarą jo grindinį, žvilgą saulėje ar dienos šviesoj. Tada jis kaip kadras iš Renée Clair filmo. Absoliučiai romantiškas. Mums diena pasitaikė graži, nors saulėta, o visvien tas gatvių tinklas (kai kurios tų gatvelių išlikusios, pasirodo, iš romėnų laikų), barokinė katedra ir kiti miesto pastatai, jų tarpe senoji maldininkų prieglauda, dabar paversta moderniška paradoru-pasirodė nepaprastai įspūdingi. Nėra jokia paslaptim, kad miestas pralobo ne vien dėl maldininkų gausos, bet dar ir todėl, kad užkariavus Naujojo pasaulio žemes, dvasininkija nepaprastai praturtėjo. Tiesiog paskandindama savo 46 bažnyčias barokinėj raibybėj. Žvelgiant į katedros profilį, apskrudusio kepalo spalvos bokštus vakaro danguj, nenoromis prisimena tie bėdžiai, ėję čionai maldaudami atleidimo už nuodėmes, ar prasydami dangaus pagalbos sergantiems artimiesiems. Bet kartu prisimena ir kitas paminklas, atsiradęs iš tų maldininkų vakaronių. Būtent - prancūzų garsusis epas - -"Rolando giesmė" - nuostabi, vaikystėje skaityta, knyga.

Kaip visose žymiosiose katedrose, kur jos bebūtų, yra kažkur netoliese ir bažnytinių turtų saugykla - muziejus. Apžiūrim sudovanotus, testamentu perduotus paveikslus, gobelenus. Taip pat didžiulius mišiolus itin stambiu šriftu pieštus, kad iš toliau matytųsi. Galima buvo taip pat lankyti ir buvusią vyskupų buveinę. Kažkodėl ji buvo visai plika, be jokių rakandų, kilimų ant sienų, krėslų. Taip akmeniniai šalta, kad bematant ėmė gelti sąnarius. Panašūs turėjo būti, įsivaizduoju, ir kryziuočių rūmai Marienburge, kur buvojo Vytautas, kur pramoko suktybių.

Pro langą matosi, kaip ant kito valstybinio pastato plevėsuoja mėlyna vėliava. Dešimt žvaigždučių ratelyje mėlynam fone. Tai Europos Ekonominės Bendrijos vėliava. Ispanija visai neseniai jon priimta. Kaip būtų malonu, kad vieną dieną joje atsirastų dar trys žvaigždutės, simbolizuojančios Pabaltijo laisvus kraštus. Kažkur juk braška kitų, užsikirtusių savo neklaidingume, netikėlių galybė. Juk ir Ispanijos Reconquista prasidėjo iš mažo žemės ruoželio.

* * *

Mūsų kelionės maršrutas sudarytas tikrai apgalvotai, nes šiandien mums atokvėpis nuo visų apžiūrinėjimų istorinių paminklų. Šiandien sukiojamės po Rias Callegas - atseit įvairių upių žiočių sritis. Trumpam stabteliam Toja saloje, kuri tenykščiams populiarus kurortas. Savotiška Palanga, sukergta su Birštonu. Mat esama gydomųjų vandenų. Sakoma, kad pirmuoju tos salos turistu buvęs gaišena asilas. Šeimininkas palikęs jį nudvėsti, o jisai - nebūtų mat asilas - susirado gydančio vandens šaltinį ir pasveiko. Atrodo, ir dabar saloj nestinga asilų, nes yra lošimo namai (casino).

Taip vis grožėdamiesi reginiais, įlankomis, kurių dugnas sakoma nusėtas auksu, nes kažkada darbavęsi čia piratas Sir Francis Drake, nuleidęs ne vieną atplaukusį iš Amerikos ispanų laivą žuvelių pramogai, pasiekiam pavakary nuostabų Bayonos paradorą, kur mus užklumpa pirmas ir vienintelis kelionėje lietutis. Paradoras - tai sena pilis, kuri išliko su visom savo gynybinėmis sienomis. Tai tvirtovė, saugojusi įplaukimą į įlanką. Pikta ir apmaudu, kad negalima išeiti laukan, nes nepaprastai traukia pasivaikščioti tomis sienomis. Kai lietus aprimsta jau ima leistis saulė. Po to užsižiebia miestuko žiburiai, užsidega skliaute žvaigždės. Nuotaika nepaprastai poetiška. Neužmirštama. Šiaip Bayona pagarsėjusi tik tuo, kad kažkada čia įplaukė grįždamas iš Amerikos Koluinbo laivas PINTA, pranešdamas, kad vietoj kelio į Kiniją surastas naujas žemynas.

* * *

Ateina kelionėje toks metas, kai kažkaip pasimetama. Prarandama laiko nuovoka. Kai užsimiršta Kanada, Kvebeko rinkimai, tada ir atsiminiuose viskas maišosi, nebesižinai kur kas. Viena, tačiau, neužginčijama - Galicija labai miškinga, įvairi savo gamtovaizdžiais. Turistiniai lapeliai su savo spalvotomis nuotraukomis to neperduoda. Kaip negali perteikti ir krašto vaišingumo. Kaip galima buvo tikėtis, mes valgėme daug žuvies. Net buvom Vigo mieste nuvažiavę į žvejų uostą, kur matėm kardžuvių, ryklių ir t.t. Nustebino mus, kad mums servavo lašišos (salmon), kurią mes laikėm Kanados išskirtina žuvimi. Pasirodo, kad čia nemažai žuvų auginama neršyklose. Pravažiuodami matėm daugybėje vietų tokius ne tai sielius, ne tai plaustus, vidury vandenų įlankose. Tai ten auginamos natūraliuose vandenyse žuvys. Maitino mus ir kitais valgiais (Galicijos kulinarija, pasirodo, geriausia visoj Ispanijoj), kurių vardus žmonės Montrealyje netgi bus pamiršę, kaip pav., žarnokais (blėkais). Dievulėliau, kaip skanu!

Šiaip šis kampelis stebino augmenijos gajumu ir vešlumu. Nuo gaisrų nukentėję plotai bematant užkariaunami eukalipto atvašų. Yra akoma, kad iš visų Europoje užregistruotų augalų rūšių, Ispanija turinti nemažiau 50%. Tai daug! Autobusui lekiant ūksmingais kalnų keliais, akis įprato atpažinti gležno žalumo eukaliptų atžalas, gruoblėtus, papurusius valgomųjų kaštonų medžius, ažuolų atmainas, kurias anksčiau buvau palaikęs alyvmedžiais. Tik daug vėliau pastebėjau, kad tose tankmėse nebuvo augalų, kurie mums būtini - sakysim, aviečių arba gervuogių. Man daug padeda botanikos žiniomis tokia apkūni kulbikė venezuelietė. Mat, gimusi ir augusi Alžyre, po to Prancūzijoj, pagaliau Venezueloj, jinai tikrai daug mačiusi. Bepiga jai išmanyti apie gėles bei krūmokšnius.

/ bus daugiau /

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

TAUTA YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI PATI SAVĘS IŠSIŽADA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUGDYTI NĖGALI
Dr. G. Valančius

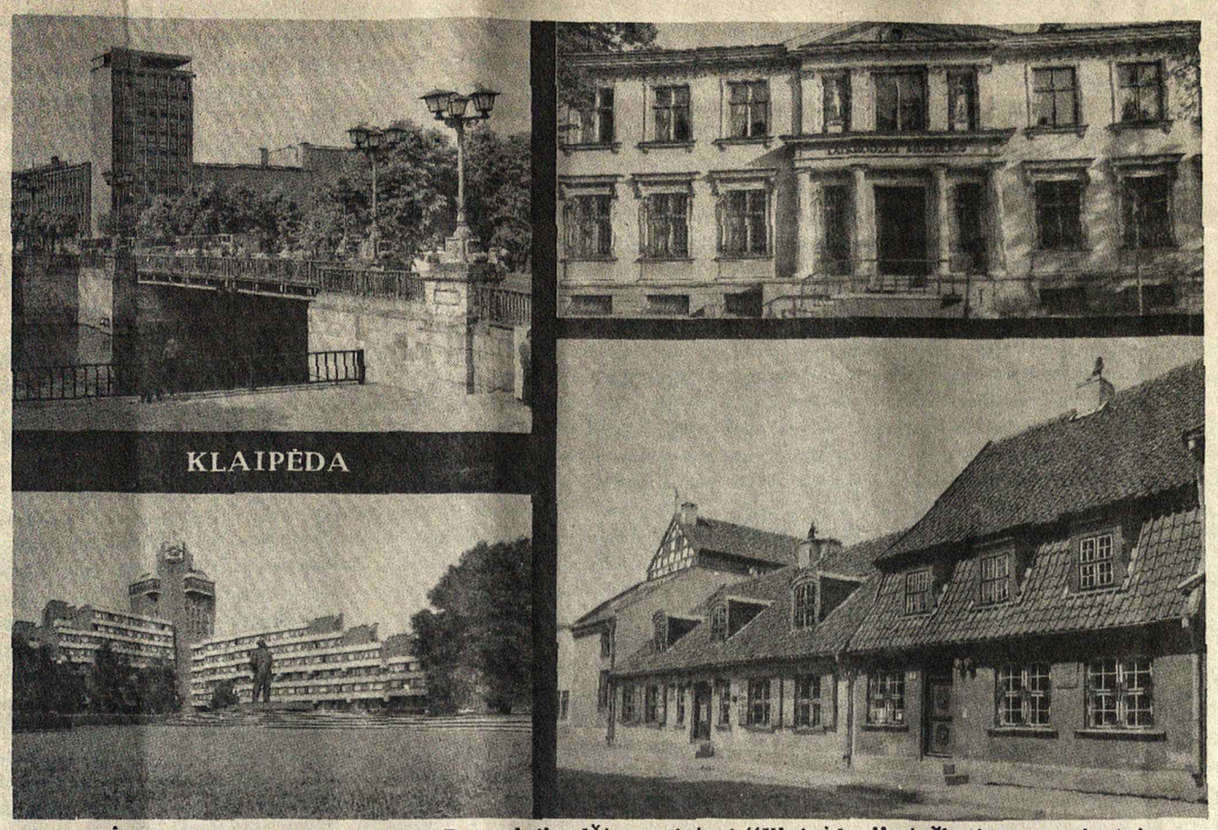

KLAIPĖDA

KLAIPĖDA: tiltas miesto centre per Danę; laikrodžių muziejus; "Klaipėdos" viešbutis; senamiestyje.

MEMORIALINIS PARKAS KRISTIJONUI DONELAIČIUI

Iš Vilniaus, Plungės, Kauno, Šaulių susirinko apie 370 talkininkų, į buvusius Lazdynėlius pasodinti 275-kiems ąžuoliukams mūsų literatūros klasiko Kristijono Donelaičio garbei. Šiemet suėjo 275 m. nuo jo gimtadienio. Ąžuoliukus parūpino Marijampolės ir Alytaus miškininkai. Žaliuojantį parką galima pamatyti važiuojant į Gusevą, tarp 211 ir 212 kilometrinių stulpelių, apie 150 m. nuo Kaliningrado-Kauno plento.

• VILNIAUS Rokantiškių kapinėse atidengtas paminklas mažosios scenos dainininkui Antanui Šabaniauskui.

• VENGRIJOJE, Budapešto Semmelweiso Medicinos Universitete jauna vilnietė Rūta Kapočiūtė apgynė kandidatinę disertaciją. Vengrijoje mokosi dar du lietuviai aspirantai- biologas Rimas Šiekštelė ir ekonomistas Stasys Maciulevičius.

DAR VIS GRIAUNA ARCHITEKTŪRINIUS PAMINKLUS

VILNIUJE, prie Švietimo Ministerijos, lapkričio mėn. 15 d. vyko GEDIMINAIČIŲ mitingas, reikalaujantis atsistatydinti švietimo ministeriui Zabuliui, kuris davė nurodymą Vilniaus senamiestyje nugriauti architektūrinį paminklą

PRIREIKĖ VARŽYTI GRUOBUONIŠKUS TURISTUS

Iš "socialistinių" kraštų, ypač iš Lenkijos, tebeplūstantys turistai neigiamai atsiliepia į Lietuvos gyventojų aprūpinimą maistu ir kitomis prekėmis.

Nuo š.m. spalio mėn. 20 d. "broliškų" Rytų Europos respublikų gyventojams įvažiuoti į Lietuvą bus leidžiama tiktai vieną kartą į metus. Laikinai sustabdytas iš Lietuvos siuntinių persiuntimas į Lenkiją.

• BULGARIJOJE Silvija Ivanauskienė tarptautiniame kirpėjų konkurse Varnoje laimėjo "Grand Prix".

KOORDINUOJA PABALTIJO VEIKLĄ

RYGOJE įvyko Lietuvos Latvijos ir Estijos vyriausybinių delegacijų konferencija. Joje nutarta veikti sutartinai TSRS Aukščiausioje Taryboje, svarstant ekonominio savarankiškumo ir kitus projektus.

Taip pat sutarta koordinuoti Pabaltijo respublikų veiksmus **1990 metais, įvedant čekius ir véliau pereinant prie respublikų valiutos.**

Buvo diskutuoti pasiūlymai atidaryti bendras atstovybes ir užsienio šalyse, ir TSRS regionuose. Delegacijų darbo protokolą pasirašė Pabaltijos respublikų Ministrų Tarybų pirmininkų pavaduotojai - K. Prunskienė, M. Ramanas ir E. Savisar'as.

ĮSIKŪRĖ LIETUVOS SPORTINIO ĖJIMO ASOCIACIJA

Šią vasarą kauniečiai Valdas Kazlauskas ir Sada Eidikytė pagerino pasaulio rekordus. Naujai įkurtos asociacijos pirmininku yra Kastytis Pavilionis.

(Kodėl dabar Lietuvoje, pagal amerikietišką pavyzdį, asociacijų draugijų ir panašių organizacijų pirmininkai vadinami "prezidentais"? Prezidento titulas taikytinas tiktai vienam - valstybės - pirmininkui. Įmonėms, kooperatyvams, įstaigoms, kolūkiams ir kt. - pilnai pakanka ir pakankamai garbingai skamba bei pareigas nusako pirmininko arba direktoriaus titulas. Red.).

KAS KAM SKOLINGI?

Atviras laiškas LTSR Aukščiausiajai Tarybai,
Kuraitis Salemonas, Juozo.

Įsivaizduokit, eina lietuvis milžinas per Rusijos žemę ir kiekvieną sutiktą sunaikina. Įdomu, kaip Rusijos vyriausybė įvertintų tokį veiksmą?

Tad štai, tas "milžinas" -Rusija, nes ji didesnė žmonių bedruomenė, kuri gali sunaikinti Lietuvą, nes ši silpnesnė žmonių skaičiumi.

Tad kaip pil. N. Sliunkovas gali sakyti, kad Lietuva skolinga Rusijai 40 milijardų rublių. Tai ar Rusija iš Lietuvos nieko nepasiėmė?

Aš manau, neklysiu sakydamas, kad už Lietuvos okupaciją ir jos žmonių trėmimą, bei jų sunaikinimą tremtyje atsakinga tik Rusija.

Tad ir kompensaciją už šitai turėtų-privalėtų sumokėti Rusija. O tai sudarytų galbūt daugiau kaip 40 milijardų rublių.

Juk ir VFR dabartinė vyriausybė sumokėjo Izraeliui kompensaciją už padarytas skriaudas žydams.

Ir aš, dirbdamas tremtyje, palikau nemažą įnašą darbu tik Rusijai.

Norėčiau, kad ši mano laišką gautų TSRS Aukščiausioji Taryba.

Kaunas, 1988.XI.19.

• **Marijampolėje** atsidarė pirmosios privačios parduotuvės: "Ieva" - kosmetikos ir parfumerijos, o taip pat "Plokštelės" - fotoprekės ir plokštelės. Pradės veikti ir naujas duonos kombinatas.

• **Kauno** miesto statybos darbininkai nutraukė darbus Linksmakalnio kariuomenės bazėje (netoli Kaišiadorių), o "žalieji" pradėjo statybos vietą pikietuoti, nes rusų armijos atstovai nesako, kas toje bazėje bus įrengta.

Dar vis šeimininkauja ne savo darže...

KREIVI VEIDRODŽIAI

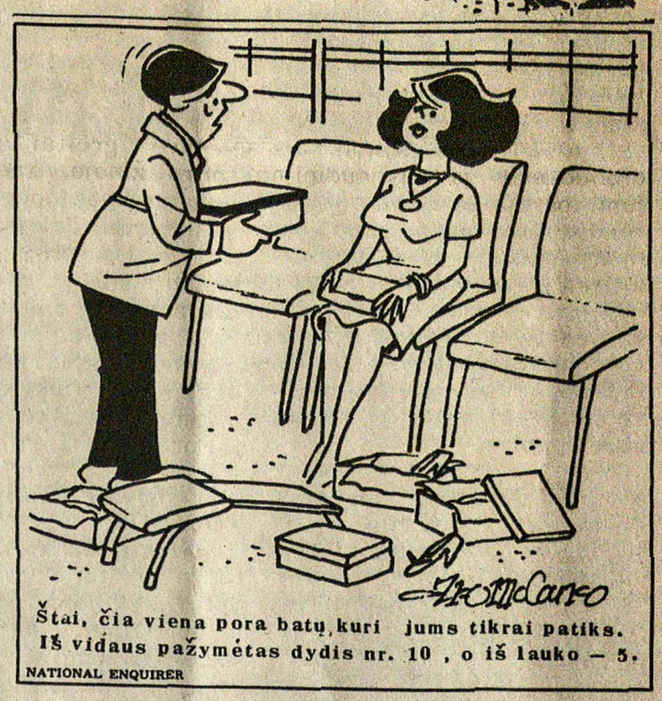

ATSAKYTA PAGAL TVARKĄ

Kartą Stalinas sumanė pasidomėti, kaip tvarkomi kriminalinių nusikaltėlių, recidyvistų lageriai, kaip jie ten perauklėjami.

Lagerio vadovybė, sužinojusi apie tokio aukšto svečio atvykimą, išrikiavo visus aikštėje ir laukė. Pagaliau pro vartus įžengia Stalinas su savo palyda.

- Sveiki vagys, prievartautojai, žmogžudžiai! - pasveikino Stalinas.

- Sveikas mūsų tėve, vade ir mokytojau! - choru atsakė kaliniai.

GERA VAKARIENĖ

Petraitis, geras golfininkas, prisirinko aikštėje grybų ir jo žmona išvirė skanią vakarienę iš jų. Bevalgant, įbėga kaimynų berniukas ir šūktelia:

- Jūsų šuniukas negyvas!

- Vaje, aš ir jam daviau grybų! - sušuko Petraitienė.

- Važiuojam visi tuojau pat į ligoninę - susigaudė Petraitis.

Visiems išpompavus skilvius, Petraitis paskambino kaimynui:

- Dėkui, kad jūsų sūnus mus perspėjo, o tai būtume visi apsinuodiję!

- Bet jūsų šuniuką suvažinėjo prie pat mūsų namų patikslino kaimynas.

• Mokytojas klausia mokinio:
- Kas yra arčiau: mėnulis ar Afrika?
- Mėnulis, - atsako vaikas.
- Kodėl ?
- Mėnulį galima matyti net ir naktį, o Afrikos ir šviesiausią dieną nematome.

• "Kai būsi pašauktas į karą, žiūrėk, kad eitum paskutinis, kad iš karo grįžtum pirmutinis" /Žydų patarlė/

PARDUODAMAS
arba išnuomojamas vienos šeimos namas Floridoje St. Petersburge: 3 miegamieji, salionas, 2 vonios, valgomasis, saulės kambarys ir didelis kiemas su vaismedžiais, ant nuošalinės gatvės. $64.900. Tel.: (617)-436-8496.

SIUNČIU ĮVAIRIUS
ir pagal lietuviškus receptus vaistus į Lietuvą.

Dabar galima pas mane užsiprenumeruoti Lietuvoje leidžiamą, gausiai iliustruotą dvisavaitinį žurnalą **Švyturys"**, kurio metinė prenumerata oro paštu yra **$42.- metams.** Kreipkitės į: **Liudą Stankevičių, 1053 Albanel Cr., Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7. Tel.: (514)-669-8834.**

ORGANIZUOJU KELIONES:

1. **Į stebuklingą Šv. M. Marijos apsireiškimo vietą Meždugorėja, Jugoslavijoje nuo 1990 m gegužės 10-19, kaina $ 1599.**
2. **Į Dainų ir Šokių šventę Vilniuje nuo 1990 m. liepos 2-15 d. kaina $ 2550.**

* Skrisime su KLM (Montreal-Amsterdam-Maskva-Vilnius - Leningradas) lėktuvu;
* Vienas žmogus gali vežti 75 kg. bagažo.
* Užsirašiusiems 120 dienų prieš išvykimą - $50 nuolaida ir nemokamas bilietas į vieną šventės koncertą.
Parūpinu:
* Lėktuvo bilietus individualiai kelionei į Lietuvą ir kitas pasaulio šalis.
* Reikiamai datai bilietus į Kanadą, atvykstantiems iš Lietuvos.
* Dokumentus kelionei į Lietuvą arba atvykstantiems giminėms iš Lietuvos.

Kelionės organizuojamos per:

exotik tours

įstaigą, turinčią Ontario ir Québec valdžios licenzijas.

L. Stankevičius, 1053 Cr. Albanel, Duvernay, Laval, Qué. Canada H7G 4K7, Tel: (514) 669-8834

GREIČIAUSIAS BŪDAS GAUTI VYRIAUSYBĖS NFORMACIJOMS

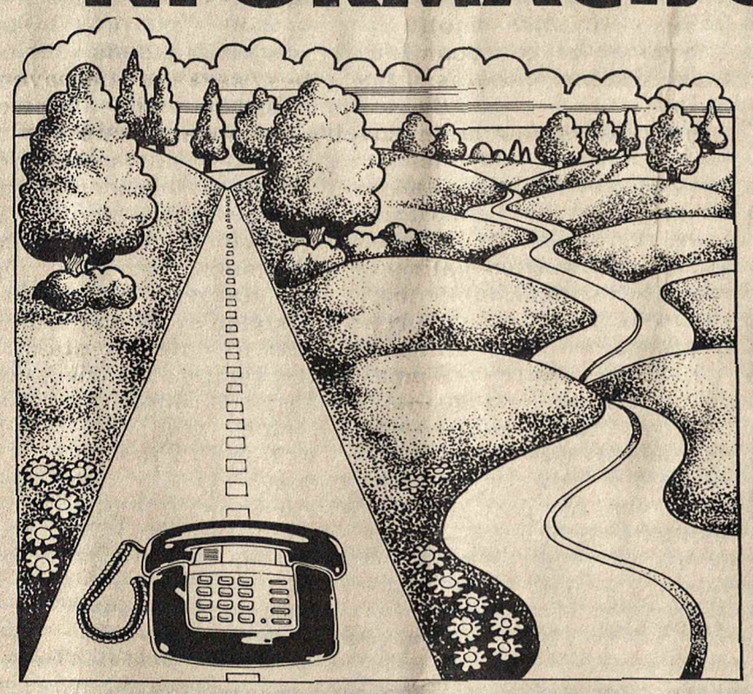

GREITAI IR LENGVAI

Ar turite klausimų apie programas ir patarnavimus, teikiamus Kanados vyriausybės?

Reference Canada jus nukreips į atitinkamą asmenį, atitinkamon įstaigon, kur jums bus atsakyta į klausimus.

Venkite daugiakartinių skambinimų - yra lengvas tiesioginis pasikalbėjimas su Reference Canada.

• In Québec call:
*COMMUNICATION-QUÉBEC
Vietiniams skambinimams rasite numerius mėlynuose telefono knygos puslapiuose, pavadinimu "COMUNICATION QUÉBEC."
Nemokamų tolimų distancijų pasikalbėjimui pasukite "0" ir paprašykite Zenith COMUNICATION QUÉBEC.
TDD Local (514) 873-4626
TDD Toll-free 1-800-361-9596

• In Prince Edward Island call:
*ISLAND INQUIRIES
Charlottetown (902) 368-5050
Toll-free 1-368-5050

• In New Brunswick call:
*NEW BRUNSWICK INQUIRIES
Fredericton (506) 453-2525
Toll-free 1-800-442-4400

• In Newfoundland call:
St. John's (709) 772-4365
TDD (709) 772-6226
Toll-free 1-800-563-2432

• In Saskatchewan call:
*GOVERNMENT INQUIRY CENTRE
Regina (306) 780-6683
TDD (306) 780-7565
Toll-free 1-800-667-7160

• In British Columbia call:
Vancouver (604) 666-5555
TDD (604) 666-2560
Toll-free 1-800-663-1381

• In Alberta call:
Edmonton (403) 495-2021
TDD (403) 495-4161
Toll-free 1-800-232-9481

• In Manitoba call:
*CITIZENS' INQUIRY SERVICE
Winnipeg (204) 945-3744
TDD (204) 945-4796
Toll-free 1-800-282-8060

• In Ontario call:
Ottawa (613) 995-7151
TDD (613) 952-0845
Toll-free 1-800-267-0340
North Bay (705) 476-4910
TDD (705) 476-7788
Toll-free 1-800-461-1664
Toronto (416) 973-1993
TDD (416) 973-8099
Toll-free 1-800-387-0700

• In Nova Scotia call:
Halifax (902) 426-8092
TDD (902) 426-6696
Toll-free 1-426-8092

• In Yukon Territory call:
*YUKON INQUIRY CENTRE
Whitehorse (403) 667-5811
Toll-free 1-800-661-0408

*Reference Canada operates in conjunction with the provincial inquiry service

Supply and Services Canada
Approvisionnements et Services Canada
Canada

toronto

Lietuvių Namų Žinios

• Toronto Lietuvių Profesionalų ir Verslininkų Sąjunga Lietuvių Namuose buvo suruošusi viešniai prof. dr. Kazimierai Prunskienei priėmimą.

• Dar yra vietų Kūčių ir Naujųjų Metų renginiuose. Bilietai gaunami šiokiadienais raštinėje, o sekmadieniais - popiečių metu.

• Lietuvių Namų ligonių lankytojai, vadovaujami V. Kulnio, ruošiasi aplankyti švenčių proga visus lietuvius ligonius.

• **Literatūros vakaras** įvyko š.m. gruodžio 3 d. sekmadienį, Toronto Lietuvių Namų salėje. Paskaitą "Spaudos ir literatūros padėtis Lietuvoje tautinio atgimimo laikotarpiu" skaitė svečias iš Lietuvos, rašytojas Leonidas Jacinevičius. Su juo supažindino dr. G. Bijūnienė. Jo kūrybą skaitė Ramunė Sakalaitė-Jonaitienė ir Leokadija Nakrošienė, taip pat ir pats autorius. Vakarą suruošė L.N. Kultūros komisija. Visiems dalyviams padėkojo jos pirmininkas Vytautas Kulnys.

• Sekmadienio popietėje dalyvavo ir lankėsi svečiai; 4 - iš Vilniaus, 1- iš Klaipėdos, 2 - iš Punsko ir J. Mitalaitė iš Ottawos.

• A. BORKERTAS, "NL" **Spaudos vakaro proga atnaujino prenumeratą ir pridėjo $ 25- auką. Nuoširdžiai dėkojame.**

"NL" Rėmėjų Būrelis

• DĖŽĖ MAISTO PRODUKTAMS yra padėta Prisikėlimo P-jos bažnyčios prieangyje. Tai parapijos tarybos labdaros sekcijos projektas padėti alkaniems, kurių Toronte yra tūkstančiai. Visi yra prašomi atvežti negendančio maisto produktų ir palikti dėžėje, kad sekcija galėtų maistą pristatyti ten, kur jo labiausiai reikia.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS TORONTE 1989.II.26 d.:

Iš kairės: Programos pranešėja Zita Prakapaitė; invokacija – kun. A. Žilinskas; savanoriai: Kazlauskas, Vaštokas ir Paciūnas; Garbės konsulas – Haris Lapas ir prof. dr. Romas Vaštokas, svanorio sūnus.

Programą atlieka Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras, vad. Darijos Deksnytės. Prie scenos su vėliava stovi Šaulys Albinas Malvidas.

LAPKRIČIO 23-ioji TORONTE

Su atgimstančia lietuvių tauta grįžta okupanto išardyta, niekinama, sužlugdyta ir šmeižiama meilė Lietuvos kariuomenei. Tautoje keičiasi mąstymas, vyksta dvasinis atsinaujinimas ir savų tradicijų gerbimas. Tautos atgimimas ir likimas priklauso nuo visų tautiečių susitelkimo, tarpusavio susiklausymo, sugebėjimo susitarti, siekti aukščiausio tikslo - laisvės.

Lapkričio 23-ioji - tai oficiali Lietuvos kariuomenės atkūrimo data. 1918 m. visa Lietuva buvo vokiečių kariuomenės okupuota. Politinėms sąlygoms susiklosčius, Vilniuje veikianti Lietuvos Taryba 1918 m. vasario mėn.16 dieną paskelbė LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ. Vokietija, supratusi, kad karą pralaimėjo, pradėjo atleisti varžtus. Leido sudaryti pirmąją Lietuvos vyriausybę su prof.Augustinu Voldemaru. Tai įvyko 1918.XI.11 dieną - nepaprastas istorinis įvykis. Lietuvių tautos nuotaika buvo nepaprastai viltinga. Tautiečiai buvo pasiryžę nesigailėti jokių aukų.

Kariuomenės Atkūrimas

Naujai vyriausybei pirmas rūpestis buvo nepriklausomybės apsaugojimas. Į jauną Lietuvą kėsinosi nepalankūs jai kaimynai. Nepriklausomybės paskelbimas, neturint savo karinių pajėgų sienoms apginti, nesudaro pilno džiaugsmo. Ar toji pirmoji vyriausybė turėjo tautos pilną pritarimą ir pasitikėjimą, tai kitas klausimas. Istorinė padėtis reikalavo jai visų partijų pritarimo.

Kaž kodėl pirmoji Voldemaro vyriausybė neskubėjo organizuoti kariuomenės. Krašto apsaugos ministerijos štabas buvo įsteigtas 1918.XI.23 dieną ir Vilniuje išleistas **pirmas įsakymas kariuomenei.**

Lietuva pavojuje. Į Lietuvos teritoriją pradėjo brautis svetimos kariuomenės daliniai - rusai ir lenkai. Vilniaus karo komendantūra paskelbė atsišaukimą: Stokime visi Lietuvos ginti. Parodykime, kad esame verti laisvės. Šiandieną Lietuvos likimas yra mūsų rankose...Mūsų kraštui ir laisvei gresia pavojus...

Šaukiant savanorius-karius jaunutei Lietuvos nepriklausomybei ginti nuo priešo, buvo sakoma: pasiimk gerus batus, šiltus drabužius, maišelį su baltinių pamaina ir penkiom dienom maisto.

Pradžioje savanoriai dėvėjo savo civilius drabužius. Gaudavo tiktai kepurę, diržą ir tautinių spalvų trikampį, kurį turėjo prisisiūti prie kairės rankovės.

1919 m. sausio 15 dieną jau buvo sutelkta apie 3.000 savanorių. Amerikoje savanorius organizavo STEPONAS DARIUS. Jis su savanorių būriu birželio mėn. 30 dieną išvyko į Lietuvą. (Tai tas pats asmuo, skridęs su Stasiu Girėnu "Lituanica" lėktuvu per Atlantą.Red.).

1919 m.vasario mėn. 9 dieną, Kėdainių apskr., prie Taučiūnų kaimo, kautynėse žuvo pirmasis savanoris-karys POVILAS LUKŠYS. Ginant Alytų, ant Nemuno tilto vasario 13 d. žuvo karininkas ANTANAS JUOZAPAVIČIUS. Kovo mėn. 18 dieną, Kaune, prie Metropolio viešbučio, gindamas nuo vokiečių užpuolimo JAV misiją, žuvo savanoris-karys PRANAS EIMUTIS. Gindami Lietuvos nepriklausomybę ir jos teritoriją, kovose žuvo **1098 savanoriai** kariai, **1175 buvo sužeisti, 2611 mirė nuo žaizdų ir 226 dingo be žinios.** ("Gimtasis Kraštas" Nr.38, 1989 m.).

Svečias is Lietuvos dr. Eugenijus Laurinaitis, Lietuvos Gydytojų Sąjungos vice-pirmininkas, Vilniaus u—to gydytojų tobulinimosi fakulteto dėstytojas, kalbasi su Toronto lietuviu dr. J. Sungaila. Jo paskaitos tema buvo: "Mes ir giminaičiai, ko mes laukiame, ko mes tikimės". Psichologinės tarpusavio santykių problemos.

Visos nuotraukos St. Varankos

Nepriklausomybės laikais Lietuvos kariuomenė buvo svarbi lietuvių tautos auklėjimo mokykla, kurioje jauni vyrai būdavo parengiami tvarkingam gyvenimui, suteikiant jiems pagrindines žinias iš mokslo ir amatų.

1940 m. Lietuvą okupavus rusams-komunistams, Lietuvos kariuomenė buvo likviduota, jos kadrai daugumoje sunaikinti, dalis išėjo į miškus partizanauti, nedidelis skaičius pasitraukė iš Lietuvos ir išeivijoje veikia Lietuvos labui.

Minėjimas Toronte

Š.m. lapkričio mėn.26 d.,2:30 val.p.p. Toronto Lietuvių Namuose buvo surengtas Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimas. Jį rengė KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS Toronto Apylinkės valdybos pakviesta Toronto VLADO PŪTVIO Šaulių Kuopa. Rengiamų minėjimu rūpinosi garbės šaulys Stasys Jokubaitis. Minėjimo programoje dalyvavo uniformuoti šauliai su vėliavomis. Kanados Himną ir Kareivio Maldą giedojo Hamiltono Aušros Vartų choras. Atidarymo žodį tarė šaulys Vytautas Pečiulis. Invokaciją, pritaikytą minėjimo iškilmėms, skaitė evangelikų kunigas A. Žilinskas. Po invokacijos buvo pagerb-

/ nukelta į 7 psl...../

PAGERBDAMI MIRUSIUJĮ, AUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI:

• A.a. Lietuvos Generalinio Konsulo dr. Jono ŽMUIDZINO atminimui- po $ 20 - Dr.P.Lukoševičius, A. Empakeris, F.Mockus, G.O.Melnykas, J.Poška, E.Stanaitis, D.Zulonienė, E.J.Punkris, V.K.Gaputis, V.Stukas, V.Pilkauskas, dr.S.Čepas; $15 - J. Pleinys; po $10 - A.Aušrotas, E.Ginčauskas.

VISIEMS dėkoja K.L.F.

• A.a. Matas Antanaitis savo testamentu paliko Kanados Lietuvių Fondui $5.000. Čekį pasiuntė brolis Izidorius Antanaitis. K.L.F.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:
9½% už 90 dienų term.indėlius
9¾% už 6 mėn.term.indėlius
9¾% už 1 m. term. indėlius
9½% už 2 m. term. indėlius
9½% už 3 m. term. indėlius
9¾% už 1 m. GIC mėn. palūk.
11 % už 1 m. GIC invest. pažym.
10½% už 2 m. GIC invest. pažym.
10½% už 3 m. GIC invest. pažym.
8¾% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
11 % už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
10½% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
10½% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
8¾% už namų planą - OHOSP (v.r.)
8 % už taupymo sąskaitą
9¼% kasd. pal. sąsk. virš 10.000
6½% už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:
už asmenines paskolas nuo...13 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 12¾%
2 metų 12½%
3 metų 12½%
(fixed rate)
su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų... 11½%
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 73 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000 Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po piet; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po piet (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6 Telefonas: (416) 532-1149

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS
999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:
90-179 d. term. ind. 9½%
180-185 d. term. ind. 9¾%
1 metų term. indėlius 9¾%
2 metų term. indėlius 9½%
3 metų term. indėlius 9½%
1 metų GIC-met. palūk. .. 11 %
2 metų GIC-met. palūk. .. 10½%
3 metų GIC-met. palūk. .. 10½%
1 metų GIC-mėn. palūk. . 9¾%
RRSP, RRIF ir OHOSP.... 8¾%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 11 %
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 10½%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 10½%
Taupomąją sąskaitą ..... 8 %
Kasd. pal. taupymo sąsk.. 9¼%
Kasd. pal.čekių sąsk.iki... 5¾%

IMA UŽ:
Asmenines paskolas nuo ..... 13 %
Sutarties paskolas nuo ..... 13 %
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 12¾%
2 metų 12½%
3 metų 12½%
Su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ir 3 metų 11½%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir morgičius iki 75% įkainote turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (valries sąskaitas.

AKTYVAI virš 42 milijonų dolerių

Musų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

DAUGINIS
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
Patarnavimas — greitas ir tikslus!

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ IŠCANYTUJO PARAPIJOS SALĖJE. (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų. 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

/.....atkelta iš 6 psl./

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ TORONTE

ti mirę šauliai, paaukoję savo gyvybes dėl Lietuvos laisvės. Susirinkusiems į minėjimą tautiečiams buvo pristatyti Toronte gyvenantieji trys savanoriai: Vl. Kazlauskas, p. Vaštokas ir St. Paciūnas. Jiems Toronto šaulės pagerbimo ženklan prisegė prie atlapo po gėlę, o tautiečiai jiems garsiai paplojo.

Patriotinę sveikinimo kalbą ir Lietuvos kariuomenės reikšmę mūsų tautai pilnai išreiškė garbės konsulas Haris Lapas.

Žinomą Kanadoje ir už jos ribų paskaitininką prof.dr.Romą Vaštoką publikai pristatė St.Jokubaitis. Paskaitą apie Lietuvos kariuomenės atsikūrimą ir jos kovas dėl nepriklausomybės vaizdžiai apibūdino prelegentas. Vakaro pranešėja Zita Prakapaitė puikiai atliko pranešėjos pareigas. Ji padeklamavo St.Jokubaičio sukurtą eilėraštį "Partizanai".

Meninė Programa

Meninę minėjimo programą atliko Hamiltono Aušros Vartų choras, diriguojamas muz. Darijos Deksnytės, akompanuojant muz. Jonui Govėdui.

Choras atliko: Savanorių maršas", žodžiai ir muzika Antano Vaičiūno, "Šventa Žemė", žodžiai P. Lemberto, muzika J. Govėdo ir dar daugiau, negu 10 dainų, baigdami minėjimo programą Tautos Himnu.

Padėkos žodį tarė KLB valdybos vice-pirmininkas Herbertas Stepaitis.

Minėjime dalyvavo daugiau kaip 200 tautiečių. Buvo jų tarpe ir keletas svečių iš Lietuvos, taip pat rašytojas, žurnalistas, "Literatūra ir Menas" savaitraščio vyr. redaktorius Leonidas J a c i n e v i č i u s.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimo parengimus kas metai suruošia darbštūs šauliai ir šaulės. Jiems priklauso pagarba ir padėka.

Stepas V a r a n k a

hamilton

• Hamiltono Lietuvių Medžiotojų ir Žūklautojų Klubas GIEDRAITIS gruodžio 16 d. AV P-jos salėje, 6:30 val.v. rengia "Laimės Rato" prieškalėdinį pobūvį.

Jau dabar yra numatytas tradicinis "Zuikių Balius" Jaunimo Centre, kuris įvyks 1990 m. sausio mėn. 27 d.

Programą sutiko atlikti Toronto Vyrų Choras ARAS vad.muz.V.Verikaičio. Gros K. Deksnio orkestras.

Geriausiai šiame sezone pasisekė medžiotojui E. Gocentui. Jis nušovė mešką. Žvejys St.Senkus sugavo 26 svarų upėtakį /forelę/.

Molinių balandžių šaudymo varžybose GIEDRAIČIO Klubo ekipa laimėjo I-ą vietą, latviai - II-ą, estai - III-ią.

PAGERBDAMI MIRUSIĄJĄ, AUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI:

- A.a.ONOS ČELKIENĖS atminimui: $ 40 - B.A.Stepanavičius; po $ 25 - S.St.Rakščiai, J.Andrukaitis, J.G.Krištolaičiai, M.Chrolavičienė, A.Petraitienė, R.J.Pleiniai, B. Grinius, J.R.Jurgučiai, P.Z.Sakalai, D.Žemaitienė ir A.Žemaitytė; po $ 15 - M.I.Repečkos, J.Kažemėkas, A.Didžbalienė; po $ 10 - J.E.Bajoraitis, J.Stankus, J.A.Giedrimai ir V.E.Bilevičiai.

• A.J.Gedrimai Kanados Lietuvių Fondui paaukojo $100 tapdami Fondo nariais. Sveikiname!

Širdingai dėkoja už aukas K.L.F.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

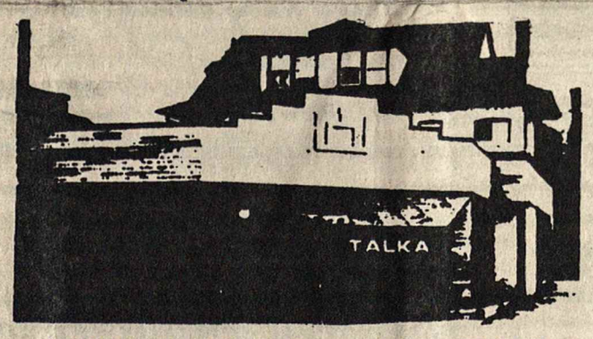

HAMILTONO KREDITO KOOPRATYVAS

„TALKA„

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 31 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki .	5.5%	asmenines paskolas	15.5%
santaupas	7.5%	nekiln. turto pask. 1 m..	12.75%
kasd.pal.taupymo s-ta	7%	nekil.turto pask. 3 m..	14%
90 dienų indėlius	10%	*Nemokamas čekių ir sąskaitų*	
1 m. term. indėlius	11%	*apmokėjimo patarnavimas.*	
1 m. term.ind.mėn.pal.	10,5%	*Nemokama narių gyvybės*	
3 m. term.indėlius	11%	*drauda pagal santaupų*	
RRSP ir RRIF (pensijos)..	8.5%	*dydį iki $2.000 ir*	
RRSP ir RRIF 1 m.	11%	*asmeninių paskolų*	
RRSP ind. 3 m.	11%	*drauda iki $25.000.*	

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v. p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. r. iki 1 val. p.p.; penktadieniais – nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro. Liepos–rugpjūčio mėnesiais uždaryta.

Dino VALYKLA

SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-50e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2966 ALLARD, Ville Emard
766-2667

chicago

• BALZEKO LIETUVIŲ KULTŪROS MUZIEJUJE, Chicagoje buvo surengtos Aleksandro Merkelio parašytos monografijos DR. VINCAS KUDIRKA sutiktuvės.

DIDELĖ NAUJIENA BŪSIMOJOJE DAINŲ ŠVENTĖJE CHICAGOJE

Ateinančių metų atrakcija ir neeilinis renginys - VII-toji Dainų Šventė Chicagoje. Chicagos Lietuvių Operos veteranas ir jos valdybos vicepirmininkas bei Lietuvių Fondo valdybos narys, sol.Vaclovas Momkus sutiko buti VII-sios Dainų Šventės rengėjų komiteto pirmininku. Jį kvietė toms pareigoms JAV ir Kanados LB krašto valdybos.

Praeitoje - VI-toje - Dainų Šventėje dalyvavo 800 suaugusiųjų choristų, apie 400 jaunių ir apie 200 šokėjų (kai kurios dainos buvo atliktos su šokiais).

Nors chorai po truputį mažėja, šiai šventei yra užsiregistravusių apie 700 suaugusių ir apie 300 jaunių choristų. Taip pat bus įjungti ir tautiniai šokiai.

Sutiko dalyvauti pakviestas iš Vilniaus VARPO choras. Pasisiūlė dalyvauti Vilniaus Universiteto mergaičių choras, kuris yra vietos universiteto pakviestas koncertuoti į Montanos valstiją, JAV.

VARPO chorą sudarys 43 dainininkai, o Vilniaus Universiteto - 39 merginos. Šiems chorams atvykus, didesnėse lietuvių kolonijose numatoma surengti kelis jų koncertus.

Tikimasi, kad į VII-tąją Dainų Šventę suvažiuos daugiau kaip 6.000 žiūrovų, nes svečiai iš Lietuvos į tokį renginį čia atvyksta pirmą kartą.

Planuojama staigmenų. Dalį dainų pynės, rengia kanadietis muz. Jonas Govėdas, o jų gaidos bus išdalintos visiems, kad galėtų visi dalyviai prisijungti prie chorų.

Šventės repertuarą parinko iš jaunesnių muzikų sudaryta komisija: Dalia Viskontienė, R.Klioriene, F.Strolia, K.Skaisgirys, L.Venclauskienė. Repertuaras žada būti įdomus.

Kol kas dar nenustatyta šios šventės data. Pradžioje buvo paskelbta ateinančių metų liepos mėn. 1-oji diena. Beveik tuo pačiu metu vykstant Lietuvoje Dainų Šventei, nutarta datą pakeisti. Ji bus paskelbta vėliau.

• " CHICAGO TRIBUNE" jau skelbia Tarptautinį Teatro Festivalį, kuris vyks 1990 m. vasarą. Aprašoma, kad prieš dvejis metus didelį pasisekimą turėjęs Vilniaus Jaunimo Teatras vėl pakviestas dalyvauti. Šį kartą bus vaidinamas "Karalius Lyras", vienas Shakespear'o veikalų. Vilniaus Jaunimo Teatras vaidins nuo 1990 m.birželio mėn. 26 d. iki liepos mėn. 1 d. Blackstone Teatre.

DVI ČIKAGIETĖS GAVO STIPENDIJAS

Muz. Broniaus Jonušo Stipendija lituanistiką studijuojančiam jaunimui šiais metais buvo paskirta studentėms iš Chicagos - Vidai Brazaitytei ir Jūratei Jankauskaitei.

Tai jau 12-tąjį kartą skiriama stipendija. Ją gavo iš viso 17 studentų.

Stipendiją įkūrė, kasmet skirdama po $ 1.000 - muziko Jono Jonušo atminimui jo našlė Emilija Jonušienė iš Omahos.

Kuomet pasitaiko, kad stipendijos verti du ar trys studentai, mecenatė skiriamą auką padidina.

florida

ATLIKO DIDELĮ DARBĄ

Šių metų didelis projektas - naujasis Klubo priestatas sėkmingai užbaigtas. Jis atrodo gražiai iš lauko ir iš vidaus.

Gruodžio mėn. 8 ir 9 d.d. buvo iškilmingas priestato pašventinimas, atidarymas, statybos užbaigtuvių programa su vaišėmis.

LAPKRIČIO MĖNESIO PASKAITOS

Apgalvotai parinkti paskaitininkai padarė lapkričio mėnesį įdomiu.

- Lapkričio 5 d. Klubo popietėje paskaitą skaitė Vilniaus Universiteto Patentų Teisės profesorius dr.Linas Kučinskas. Jis nuoširdžiai padėkojo jį globojantiems lietuviams St.Petersburge. Savo kalboje gyrė užsienio lietuvius už jų nenuilstamą veiklą Lietuvai. "Iš komunistinės spaudos plūdimo sužinodavome Lietuvoje apie jūsų darbus užsienyje",- pasakė jis. Pageidavo, kad ir toliau nenuleistume rankų ir visomis išgalėmis padėtume atgimstančiai Lietuvai. Po paskaitos svečias išsamiai atsakinėjo į klausimus.

- Lapkričio mėn. 12 d. Klubo popietėje neseniai apsigyvenęs St.Petersburge dr.Danielius Degesys savo paskaitos tema pasirinko "Kūno svoris, dietos, cholesterolis ir kūno mankšta". Paskaita buvo įdomi, aktuali, gerai paruošta ir ypatingai pritaikinta vyresnio amžiaus žmonėms. Apie 300 dalyvių nuoširdžiai plojo paskaitininkui.

NAUJAI IŠRINKTA KLUBO VALDYBA

Lapkričio mėn.18 d. Klubo patalpose vyko Floridos Amerikos Lietuvių Klubo susirinkimas, kurio metu buvo išrinkta valdyba 1990 m.: pirmininkas - A.Gudonis, vicepirmininkas -K. Vaičaitis, iždininkas - M. Jurgutis, sekretorė - O. Amolevičienė, finansų sekretorė - J. Gerdviliene. Direktoriais išrinkti - J. Balnius, P. Gudonienė, J. Kalėda, A. Kaselis, S. Kreivėnas, J. Švedas. Vėliau bus kooptuotas trūkstamas direktorius, nes pagal statutą, jų turi būti 7.

Į revizijos komisiją išrinkti J.Žvynys, J.Mikaila ir V. Mažeika. Kandidatas - A.Paulionis.

Po susirinkimo- kava ir pyragaičiai.

• PADĖKOS DIENOJE, lapkričio mėn. 23 d. Klubo salėje buvo surengti tradiciniai Padėkos Dienos pietūs, kurių metu buvo pagerbti ir didieji Klubo rėmėjai - tūkstantininkai. Buvo prisiminti ir patys pirmieji tūkstantininkai, kurių dabar jau nebėra gyvųjų tarpe.

• Lapkričio mėn. 26 d. Klubo pietuose lankėsi ir du žymūs Lietuvos laisvės kovotojai - Antanas Terleckas ir Viktoras Petkus. Dr. K. Bobelis, atvykęs kartu su jais, supažindino dalyvius su svečiais. Svečiai tarė po trumpą žodį, primindami, kad Lietuvos vaikai negali skirstytis į tėvynės ir išeivijos lietuvius. Abudu taip pat pasakė, kad Lietuvoje, nežiūrint naujo dvasinio pakilimo, yra ir naujosios linkmės nepripažįstančių komunistų partijos narių, kurie bijo nutolti nuo Maskvos ir, kol Maskva vadovaus, kaip iki šiol, svarbiausioms gyvenimo apraiškoms, esminio pagerėjimo sunku bus sulaukti, negalima jo ir tikėtis.

• Lapkričio 16 ir 17 d.d. St.Petersburgo Lietuvių Pensininkų Klubas buvo atsikvietęs KABARETĄ "Tarp Girnų". Abi dienas salė buvo sausakimšai pilna: pirmą kartą tokio pobūdžio grupė sukėlė didelį smalsumą. Gėrėjosi puikiais profesionalais.

KAS VYKS SAUSIO MĖNESĮ, 1990-taisiais?

Visuotiniai Susirinkimai

* Sausio mėn. 3 d., 2 val.p.p. Lietuvių Klubo salėje bus renkama nauja Lietuvių Pensininkų Klubo valdyba ir aptarta ateities veikla.

* Sausio mėn. 9 d., 3 val.p.p. šaukiamas Lietuvių Klube LB St. Petersburgo Apylinkės narių susirinkimas. Bus metinis pranešimas ir renkama valdyba.

LB St. Petersburgo A-kės Valdybai vadovaujant buvo išsiųsta 562 laiškai JAV prezidentui G. Bush dėl Pabaltijo valstybių nepriklauspomybės atstatymo. Prie šios akcijos prisidėjo ir VLIK'as, ir ALT'a, apmokėdami 1/3 susidariusių išlaidų.

* Sausio mėn. 16 d., 3 val.p.p. Lietuvių Klubo salėje KLAIPĖDOS KRAŠTO atvadavimo sukaktį rengia Jūrų Šaulių Palangos Kuopa. Programoje - paskaita, deklamacijos ir kitokia meninė dalis.

• Lapkričio mėn. 15 d. BALF'o 143 skyrius buvo surengęs tradicinę madų parodą. Drabužiai buvo atrinkti iš krautuvės ir pačios Monikos Andriejauskienės sukurtos megztos suknelės. Dalyvavo 13 modeliuotojų. Vyko vaišės ir loterija.

A † A

BRIGITAI STARINSKIENEI

mirus Australijoje,

Gilią užuojautą išreiškia dukrai GENEI ir šeimai, sūnui KAJATONUI ir šeimai –

BRIGITA ir ALEKSAS AUGAIČIAI

A.A. CENTRINĖS:
Montreal: 376-9230
Ottawa: 523-9977
Toronto: 489-3693
Hamilton: 522-8392

London: 438-1122
Windsor: 252-3842
Calgary: 287-2712
Winnipeg: 233-3501
Sudbury: 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS.
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

Ateik į lietuvių A.A.(Alcoholic Anonymous) grupės susirinkimą. Susirenkame kas antrą trečiadienį, 7722 George St. La Salle, Que. 8 val. vakare.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Juozui S.: 631-6834 (namų); Henrikui N.: 366-7770
Daliui L.: 768-9606;

GUY RICHARD

ROOFER — COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: **364-1470**

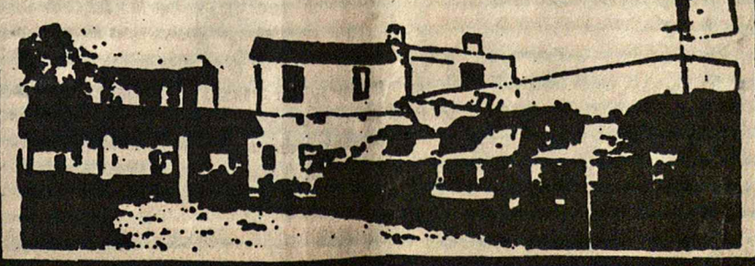

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. Chateauguy, Que. 5784 Verdun Av Verdun, Que.

Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

montreal

• MEKŠRIŪNAS STASYS, 73 m. amžiaus, mirė Royal Victoria ligoninėje po sunkios ligos. Liko brolis ir sesuo su šeimomis čia, ir Lietuvoje - daug giminių. Palaidotas iš Šv.Kazimiero bažnyčios Côte des Neiges kapinėse.

• LUBIENĖ MARIJA, 69 m. amžiaus mirė staiga. Liko vyras, duktė ir sūnus su šeimomis, ir sesuo JAV-se.

Užuojauta mirusiųjų artimiesiems.

• VAIZDAJUOSTĘ "PENKIOS PASAKOS VAIKAMS" Montrealyje galima gauti pas Danutę Staškevičienę. Kanadoje vaizdajuostė kainuoja $30.

K.L.K. MOTERŲ D-JOS MONTREALIO SKYRIAUS METINĖ ŠVENTĖ

vyko gruodžio mėn.3d., Seselių patalpose. Susirinkusių nemažas skaičius draugijos narių bei jų svečių išklausė turiningo valdybos pirmininkės Genės Kudžmienės pranešimo apie šiais metais Lietuvoje įsikūrusį Lietuvos Katalikių Moterų Sambūrį CARITAS. Pirmininkė šiais metais lankydamasi Lietuvoje, buvo susitikusi su CARITAS pirmininke ir įteikė jai mūsų Draugijos piniginę dovaną. Pranešime sakoma, kad mes visi esame susirūpinę tautos atgimimu, tuo keliu eina ir CARITAS, kuris kreipėsi į Lietuvos žmones teisingai suvokti ir įvertinti savo ir savosios tautos didžiąsias vertybes, o ypač meilę ir gailestingumą. Kviečia branginti žmogaus pradžios ir brendimo lopšį - šeimą. Reikia sugrąžinti į mūsų gyvenimą pagarbą Dievui ir krikščioniškoms vertybėms, nes be Dievo mes dvasiniai neatgimsime ir mūsų meilė tėvynei ir žmonėms neturės gilesnio pagrindo.

Po paskaitos buvo vaišės, kurių metu prie tortų ir kavutės moterys galėjo dar ilgiau pabendrauti.

Taip pat šios metinės šventės proga buvo renkamos aukos CARITAS veiklai paremti. Aukojo po $ 10 - M. Adomaitienė, B.Augaitienė, J. Baltuonienė, S. Baršauskienė, M. Gudienė, M.Jonelienė, V. Kličienė, B.Lukoševičienė, A.Petraitytė, S.ir V.Piečaičiai, R.Pocauskienė, K.Toliušis; po $ 5 - O.Čečkauskienė, M. Malcienė, A.Mališkienė; $ 50 - dr. J. Mališka.

Nijolė Bagdžiūnienė

****

LITAS prašo savo narius pasiimti 1990 m. KALENDORIUS LITE. Neatsiėmusiems bus išsiuntinėjamas. Kalendoriai jau yra atspausdinti ir pasiimant, nėra rizikos gauti juos perlenktus, kaip pašte yra atsitikę. LITAS.

****

• BERNELIŲ MIŠIOS vyks A.V. Parapijos bažnyčioje 12 val. nakties, gruodžio 24 d.

11:30 val., pusę valandos prieš mišias vyks Kalėdinių giesmių koncertas. Į jį įsijungs ir mūsų solistai: Gina Čapkauskienė ir Antanas Keblys.

• PALAIMINTOJO JURGIO MATULAIČIO MINĖJIMAS Montrealyje vyks 1990 m. sausio mėn. 21 d., Aušros Vartų Parapijos salėje. Įdomią programą rengia Seselės iš Putnamo. Vaišėmis rūpinsis J. Blauzdžiūnienė su talka.

• VILNIAUS UNIVERSITETO ANSAMBLIO KASETES galima gauti pas muz. A. Stankevičių. Kaina - $10. Įrašai atlikti vienoje geriausiųjų įrašo studijų Morin Heights.

L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA RUOŠIA

Naujų 1990 Metų Sutikimą

š. m. GRUODŽIO mėn. 31 d., SEKMADIENĮ, 8 val. vak.

Aušros Vartų parapijos salėje

COMPACT DISCO MUZIKA - J. Šulmistro

Vakarienė • Baras • Loterija

Bilietus įsigyti ir stalus rezervuoti galite iki gruodžio 24 d. pas: A. Mylę, tel: 365-0353 A. žiuką, tel: 366-5491, J. Šiaučiulį, tel: 768-3674 ir A. Račinską, tel: 366-7022.

Prie įėjimo bilietų nebus!

ĮĖJIMAS: $25.00 asmeniui, (įskaitant gėrimus)

L.K. MINDAUGO KUOPOS VALDYBA

MONTREALIO LITUANISTINĖ MOKYKLA RENGIA

KALĖDŲ EGLUTĘ

GRUODŽIO mėn. 17 d. 12 val. SEKMADIENĮ

Aušros Vartų parapijos salėje.

Vaidinimą "KALĖDOS MIŠKE" atliks mokiniai.

Ateis ir KALĖDŲ SENELIS su dovanomis.

ĮĖJIMAS: $5.

MALONIAI KVIEČIAMI VISI!

RENGĖJAI

SUSIPAŽINIMO VAKARE su VILNIAUS U-TO ANSAMBLIU. spalio 21 d., AV P-jos salėje buvo pasveikintas ir jį lydėjęs prof. Bronius GENZELIS. Irena Satkauskienė pravedė vakarą, sveikina Arūnas Staškevičius, A-kės Valdybos p-kas; prof. Br. Genzelis ir Ansamblių iš Lietuvos Koncertų Rengimų Komiteto p-kas Juozas Piečaitis.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 De Seve St., Montreal, Qué., H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907 A Rosemont Blvd.

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

Aktyvas-virš $26,000,000 Rezervas-virš $1,000,000

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS...	11¼%		
TERM. INDĖLIUS:		Taupymo specialios sąsk. .	6 %
1 metų.....	10 %	Taupymo su gyv. draud.....	5¾%
180 d.- 364 d.	9¾%	Taupymo kasdienines sąsk..	5½%
120 d. - 179 d. ...	9½%	Einamos sąskaitos.....	4½%
60d. - 119 d.	9¼%	RRIF - RRSP-term.	11¼%
30 d. - 59 d.	9 %	RRIF - RRSP-taup.	6½%

IMA UŽ:

Nekiln. turto - nuo 12¾% Asmeninės - nuo 13%

VĖLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	3907 Rosemont
Pirmadieniais	9.00-3.00	10.00-2.00
Antr., Treč.,d.	9:00-3.00	--------
Ketvirtadieniais	12:00-8:00	3.00-7.00
Penktadieniais	10:00-6:00	2:00-6:00

KNYGOS IŠ LIETUVOS

Norintieji įsigyti "VAGOS" ir "MOKSLO" leidyklų išleistų knygų Lietuvoje, gali kreiptis į tų leidyklų atstovą Kanadoje ir JAV-ėse, **Liudą Stankevičių, 1053 Albanel Cr., Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7, Tel: 669-8834.**

Les Peintures Perez Painting

RESIDENTIAL - COMERCIAL - INDUSTRIAL
STUCCO & WALL PAPER

D. Perez
President

Tel.: 365-6444

2422 MENARD - LASALLE
P. QUE H8N 1J5

LASALLE AUTOMOBILE INC.

CHRYSLER

* Automobilių nuoma
* Naujų ir vartotų pasirinkimas
* Perdavimas
* Aptarnavimas

Dodge Chrysler
Daniona Dodge Trucks

368-7818

1600 Lapierre
coin La Vérendrye

Member Fete M.L.S. SISTEMA

D. N. BALTRŪKONIS
IMMEUBLES - CLASSIC INC.
NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS
445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.
Tel: 273-9181 .....Namų: 737-0844

PARŪPINAME

Japonų firmų **VIDEO MAGNETOFONUS (VCR)** ir **VIDEO FILMAVIMO KAMERAS,** tinkamas naudoti Lietuvoje. Turime pavyzdžių. Galima atsiimti ir Toronte.

ADAMONIŲ ŠEIMA,
Tel.: (514) - 256-5355.

PARDUODAME APARATŪRĄ, TINKAMĄ LIETUVAI:
video kameras, video įrašymo aparatus, televizijos, radijo, magnetofonus, bevielius telefonus gausite **papigintomis kainomis pas: R/C LEON SERVICE,** 5887 Sherbrooke St. W. Montreal tel.: (514) 488-3363
Toronto tel.: (416) 886-7659

Aparatai yra šių firmų: Toshiba, Akai, Aiwa, National Panasonic M7, GVC, NEC, Sony, Sanyo.

Two kassete radio -$129.- Video nuo $399.-
Video camera : $1499.-

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS

PETRAS ADAMONIS C. L. B.
Tel. Bus.: 722-3565
Res.: 256-5355

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon,
DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LaSalle, Qué.
H8P 1N5. Tel. 364-4658.

Dr. JONAS MALISKA
Tel.: 866-8235
Dr. MICHEL HUYNH
Tel.: 866-9297
D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJAI-CHIRURGAI
1440 St. Catherine St. W. Suite 600
Montreal, P.Q. H3G 1S5

Dr. Gaëtan BÉRARD, D.M.D.
Dantų gydytojas - chirurgas
466 A. boul. des Laurentides
Pont Viau, Laval, H7G 2V1
(Prie boul. Concorde)
Skambinti Tel: 662-1177

Maurice Electrique Ltée
ENTREPRENEUR ÉLECTRICIEN
ELECTRICAL CONTRACTOR
MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS
102A, ALLION
LASALLE, QUÉ. H8P 2C8
TEL.: 366-5484

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd
DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ
6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. H1T 3A6
ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

M. CUSSON VAISTINĖ
7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2
Atidaryta kasdien nuo 9 - 10 v.v.
Šeštadieniais : nuo 9 r. - 9:30 v.v.
Sekmadieniais: nuo 10 r. - 9:30 v.v.
Tel.: 366-9745 ir 365 - 0505

Maurice Kaplan
KAILIŲ SIUVĖJAS
* Didelis pasirinkimas gatavų paltų
* Saugojimas vasaros laiku (Storage)
* Taisau ir remodeliuoju
* Siuvu ir parduodu.
1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A.
Montreal, P.Q. H3A 2G6
Telefonai: 844-7307 ir 288-9646

TEL.: (514) 767 - 4690
VINCAS PIEČAITIS
1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4
JONAS & CÔTÉ REALTIES
NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

DR. A. S. POPIERAITIS
B.A. M.D. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Que., H3G 1L5
Tel.: 931-4024

Notarai
J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS
Suite 1143, Sun Life Building
1155 rue METCALFE, Montreal, Que., H3B 2V6
Tel. (514) - 871-1430

TONY PHOTO STUDIO
PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS
5220 Queen Mary Rd. Suite 8
TONY LAURINAITIS
Montreal, P.Q. H3W 1X5 Tel.: 481-4408

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD
ALIUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALINAI ALIUMINIJUM, PLIENUI, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.
SAVININKAS: John OSKOWICZ
3351 Dakota St., Montreal, Que., H3A 2A5
Telefonas: 721-9656